

Revista tècnica

DE LES COMISSIONS I GRUPS DE TREBALL DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES DE CATALUNYA

Una proposta per a principis del segle XXI: renda bàsica incondicional

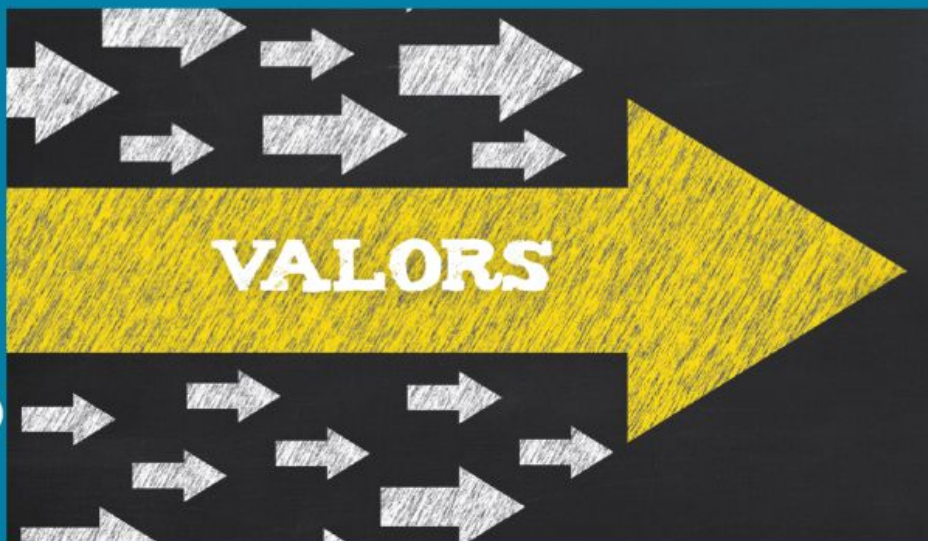
La renda bàsica és una assignació pública monetària a tota la població sense cap tipus de condició. Per justícia, no per caritat. El que fins fa poc era una mesura poc coneguda darrerament ha gaudit d'un boom informatiu extraordinari. En aquest article es repassen algunes de les raons que expliquen aquest creixent i accelerat interès per aquesta proposta. Es dedica una part a contestar la pregunta: es pot finançar?

Valors d'empresa

Només seran competitives les empreses que incorporin els valors humans, el respecte al medi ambient i tinguin present que han de contribuir a la societat. Les que no ho facin acabaran generant rebuig i deixaran de ser rendibles, ja que l'ètica contribueix a l'èxit empresarial. Un canvi que requereix que totes les persones que formen les organitzacions s'hi impliquin. Valors com l'ètica, el compromís i la transparència són cada cop més demandats per la societat. Parlar de rendibilitat, a més d'econòmica, inclou parlar de la rendibilitat social i mediambiental.

Impacte de la crisi econòmica sobre la salut dels hospitals. Què ens diu al respecte la Central de Balanços?

El nivell d'ingressos del sector sanitari públic ha sofert un ajustament econòmic significatiu. La Central de Balanços, gestionada pel Servei Català de la Salut i l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries, ha analitzat la informació dels comptes anuals d'aquestes entitats entre els anys 2010 i 2016. L'article es fa ressò de com el sector ha estat capaç d'adaptar-se a la crisi i quines són les assignatures pendents.

CE Col·legi d'Economistes de Catalunya
Al servei dels professionals de l'economia i de l'empresa

Comitè Editorial: Oriol Amat Salas, Raimon Casanellas Bassols, Joan B. Casas Onteniente, Àngel Hermosilla Pérez, Maurici Olivé Riu, Robert Pons Caballero, Carlos Puig de Travé i Lluís Santaló Bel

Edita: Col·legi d'Economistes de Catalunya

Disseny i producció editorial:
ZETACORP-Publicacions Corporatives (Grupo Zeta), Consell de Cent, 425. 08009 Barcelona. Tel. 93 227 94 16

Distribució: Ediciones Reunidas, SA

Dipòsit legal 36694-1989
ISSN 2462-3709

El Col·legi no es fa responsable de les opinions recollides en els textos publicats en la *Revista tècnica*.

NOVETATSTENIR PRESENT

6

Reial Decret Llei 18/2017, en matèria d'informació no financera i de diversitat

Noticiarijurídica

El Reial Decret Llei 18/2017 ha transposat la Directiva 2014/95/UE relativa a la divulgació d'informació no financera i informació de diversitat tot comportant la modificació de la normativa espanyola, amb la finalitat que algunes societats incorporin compromisos empresarials segons criteris d'ètica i responsabilitat social corporativa.

7

La transformació digital a Europa

Noticiari d'Economia

La majoria de les empreses comunitàries ha adoptat les tecnologies de la primera onada digital, però encara no han incorporat les de la nova onada (*social media*, serveis de mòbil, tecnologia *cloud*...) ni mostren una veritable estratègia digital. Bona part d'elles veuen grans oportunitats en la transformació digital, però la inversió en aquest àmbit continua sent limitada i són conscients d'una important bretxa pel que fa a habilitats digitals. Només un 44% de les companyies ha adoptat almenys dues de les set tecnologies més destacades.

8

Una proposta per a principis del segle XXI: la renda bàsica incondicional

La renda bàsica és una assignació pública monetària a tota la població sense condicions. Fins fa poc era una mesura poc coneguda, però darrerament ha gaudit d'un boom informatiu extraordi-

nari. En aquest article es repassen algunes de les raons d'aquest creixent accelerat interès.

9

Valors d'empresa

El procés de canvi que ha de viure la societat és cap a un ideal en el qual les persones, en el present i en el futur, gaudeixin de condicions que els permetin accedir a una existència digna i a una millor qualitat de vida. Per aconseguir-ho hem d'anar cap a un capitalisme inclusiu que generi equitat i igualtat d'oportunitats.

10-11

Impacte de la crisi econòmica sobre la salut dels hospitals. Què ens diu al respecte la Central de Balanços?

Arran de la crisi econòmica, el sector sanitari públic en el seu conjunt ha vist com el nivell d'ingressos ha sofert un ajustament econòmic significatiu. Com ha impactat aquest ajustament en les finances de la xarxa hospitalària d'utilització pública de Catalunya? Com hi han fet front aquests centres? Aquest article analitza les respostes que ha donat el sector.

NOVETATS LEGISLATIVES

4-5

Posem al dia les normes jurídiques

Com no pot ser d'una altra manera, la normativa legal dels àmbits civil i mercantil, fiscal, laboral, auditoria i comptabilitat, internacional, d'abast general i de molts altres camps, està subjecta al canvi constant en un lògic procés de contínua adaptació a la realitat social i econòmica que ens envolta. Per aquesta raó, a la *Revista tècnica* li dediquem una secció per mostrar la seva actualització i perquè els professionals de l'economia les tinguin amb la seva darrera versió i ben a mà, disponibles a un sol clic, quan les necessitin consultar en el dia a dia de l'exercici de la seva feina.

13

Orgànic 3.0 i altres reptes de l'agricultura ecològica

Comissió d'Economia Agroalimentària

El sector dels aliments ecològics aïxa- ca expectatives i oportunitats. Cal situar-lo dins del seu context històric i alhora relacionar-lo amb els reptes de futur a partir del concepte Orgànic 3.0 com a alternativa a la producció agroalimentària corrent.

14-15

El nou informe i el suport del REA-REGA

Comissió d'Economistes Auditors de Comptes

Es repassen les publicacions i documents emesos pel REA-REGA i es recomana, per exemple, visitar la nova secció del web amb exemples pràctics i tornar a incloure l'aplicació de resultats en una nota de la memòria.

16

El resultat comptable, el resultat global i els fluxos d'efectiu

Comissió de Comptabilitat

El resultat comptable ha quedat subsumit dins el resultat global, i desplaçat pels fluxos d'efectiu. Presentem un estat comptable de síntesi que permet conciliar el benefici de l'exercici amb la caixa de l'empresa.

17

Sostenibilitat a través de la transformació digital

Comissió d'Economia i Sostenibilitat

Transformació digital i sostenibilitat són dos dels reptes globals més importants als quals farem front el segle XXI. Cap organització no els pot abordar per si sola, però cal que explorin com cal aprofitar les oportunitats de la digitalització per impulsar un creixement econòmic més sostenible.

18

Valoració de les condicions de l'entorn per emprendre a Catalunya

Grup de Treball d'Emprenedoria i Creació d'Empreses

Segons l'estudi GEM els experts catalans entrevistats consideren que les condicions de l'entorn per emprendre són poc favorables en aspectes com l'educació, les polítiques públiques i el finançament. Hi destaquen les infraestructures com a aspectes positius. També es considera que és prioritari i urgent reflectir el valor de la indústria i del teixit empresarial.

19

Finançament alternatiu (no bancari). Una oportunitat per a empreses i inversors

Comissió d'Economia Financera

Les empreses espanyoles han de recórrer a noves fonts de finançament alternatives al finançament bancari tal com ha succeït en l'entorn de la Unió Europea i en les economies més desenvolupades.

20

Declaració de la renda 2017

Comissió d'Assessors Fiscals

En plena campanya de la renda 2017 és oportú comentar les poques novetats de l'IRPF en el seu contingut respecte de l'exercici 2016, llevat d'aspectes formals.

21

La responsabilitat dels administradors

Comissió Mercantil, Concursal i d'Experts Judicials

Els punts rellevants sobre la responsabilitat dels administradors de les societats mercantils regulats a la Llei de societats de capital. Pressupostos de la responsabilitat, extensió subjectiva, caràcter solidari de la responsabilitat, causes d'exoneració, sistema d'accions i prescripció.

22

XXVIII i XXIX Fòrums d'Inversió i 'La globalització de l'ecosistema català de 'start-ups': finançament i eines de suport'

Economistes BAN

Economistes BAN celebra el XXVIII i el XXIX Fòrum presentant 14 *start-ups* (TROPIC, DIET-CREATOR, AIM-SOLO, SHARGO, SHELTAIR, TALENTIER, DINBEAT, KIWI HOMES, MANZANING, FAROMATICS, BIOO, PETOONS, KOMBUTXA i TWILALA) i la ponència *La globalització de l'ecosistema català de start-ups: finançament i eines de suport*, per Joan Romero, conseller delegat d'ACCIÓ.

23

Barcelona, 'smart cities' i turisme. Els falsos dilemes de la ciutat

Comissió d'Economia del Turisme

Ciutat o *smart cities*. Ciutat o turisme. El turisme inserit a la ciutat demana que la interacció entre la indústria turística i el fenomen social que és la ciutat s'integrin de manera harmònica. Les *smart cities* ens proporcionen eines fonamentals. La solució és aprofitar-ne les oportunitats i aprendre dels errors.

Posem al dia les normes jurídiques

NORMATIVA COL·LEGIAL

● [Resolució JUS/649/2018, de 23 de març](#), per la qual s'inscriuen al Registre de Col·legis Professionals de la Generalitat de Catalunya els Estatuts del Col·legi d'Economistes de Catalunya. DOGC núm. 7594 09/04/2018.

● [Resolució JUS/661/2018, de 23 de març](#), per la qual s'inscriu al Registre de Col·legis Professionals de la Generalitat de Catalunya el Reglament de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya.

● [Resolució JUS/662/2018, de 23 de març](#), per la qual s'inscriu al Registre de Col·legis Professionals de la Generalitat de Catalunya el Reglament de l'Assemblea General i del procés electoral del Col·legi d'Economistes de Catalunya.

CIVIL I MERCANTIL

● [Resolució de 6 de febrer de 2018](#), per la qual s'ordena la publicació de l'Acord de convalidació del Reial Decret Llei 21/2017, de 29 de desembre, de mesures urgents per a l'adaptació del dret espanyol a la normativa de la Unió Europea en matèria del mercat de valors. BOE núm. 40 14/02/2018.

● [Ordre JUS/318/2018, de 21 de març](#), per la qual s'aprova el nou model per a la presentació en el Registre Mercantil dels comptes anuals consolidats dels subjectes obligats a la seva publicació. BOE núm. 75 27/03/2018.

● [Ordre JUS/319/2018, de 21 de març](#), per la qual s'aproven els nous models per a la presentació en el Registre Mercantil dels comptes anuals dels subjectes obligats a la seva pu-

blicació. BOE núm. 75 27/03/2018.

FISCAL, AUDITORIA I COMPTABILITAT

● [Resolució de 6 de febrer de 2018](#), per la qual s'ordena la publicació de l'Acord de convalidació del Reial Decret Llei 20/2017, de 29 de desembre, pel qual es prorroguen i s'aproven diverses mesures tributàries i altres mesures urgents en matèria social. BOE núm. 40 14/02/2018.

● [Ordre HFP/186/2018, de 21 de febrer](#), per la qual s'aprova el model d'autoliquidació 510 de l'impost sobre els habitatges buits. BOE núm. 51 27/02/2018.

● [Ordre VEH/17/2018, de 21 de febrer](#), per la qual s'aprova el model d'autoliquidació 510 de l'impost sobre els habitatges buits (Ordre de 21 de febrer, publicada al BOE núm. 51, de 27 de febrer). DOGC núm. 7567 27/02/2018.

● [Ordre HFP/187/2018, de 22 de febrer](#), per la qual es modifiquen l'Ordre HFP/417/2017, de 12 de maig, per la qual es regulen les especificacions normatives i tècniques que desenvolupen la gestió dels llibres de registre de l'impost sobre el valor afegit a través de la seu electrònica de l'Agència Estatal d'Administració Tributària establerta en l'article 62.6 del Reglament de l'impost sobre el valor afegit, aprovat pel Reial Decret 1624/1992, de 29 de desembre, i una altra normativa tributària, i el model 322, "Impost sobre el valor afegit. Grup d'entitats. Model individual. Autoliquidació mensual. Ingress de l'impost sobre el valor afegit a la importació liquidat per la duana", aprovat

per l'Ordre EHA/3434/2007, de 23 de novembre. BOE núm. 51 27/02/2018.

● [Ordre HFP/231/2018, de 6 de març](#), per la qual s'aproven els models de declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de l'impost sobre el patrimoni, exercici 2017, es determinen el lloc, forma i terminis de la seva presentació, s'estableixen els procediments d'obtenció, modificació, confirmació i presentació de l'esborrany de declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques, es determinen les condicions generals i el procediment per a la presentació de tots dos per mitjans telemàtics o telefònics i per la qual es modifica l'Ordre HAP/2194/2013, de 22 de novembre, per la qual es regulen els procediments i les condicions generals per a la presentació de determinades autoliquidacions, declaracions informatives, declaracions censals, comunicacions i sol·licituds de devolució de naturalesa tributària. BOE núm. 59 08/03/2018.

● [Ordre HFP/292/2018, de 15 de març](#), per la qual es modifica l'Ordre EHA/3947/2006, de 21 de desembre, per la qual s'aproven els models, terminis, requisits i condicions per a la presentació i ingress de la declaració-liquidació i de la declaració resumeixen anual d'operacions de l'impost especial sobre el carbó i es modifica l'Ordre de 15 de juny de 1995, en relació amb les entitats de dipòsit que presten el servei de col·laboració en la gestió recaptatòria. BOE núm. 70 21/03/2018.

● [Ordre HFP/293/2018, de 15 de març](#), per la qual es modifica

l'Ordre EHA/3482/2007, de 20 de novembre, per la qual s'aproven determinats models, es refo-

nen i s'actualitzen diverses normes de gestió en relació amb els impostos especials de fabricació i amb l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs. BOE núm. 70 21/03/2018.

● [Ordre JUS/318/2018, de 21 de març](#), per la qual s'aprova el nou model per a la presentació en el Registre Mercantil dels comptes anuals consolidats dels subjectes obligats a la seva publicació.

LABORAL

● [Reial Decret 62/2018, de 9 de febrer](#), pel qual es modifica el Reglament sobre la instrumentació dels compromisos per pensions de les empreses amb els treballadors i beneficiaris, aprovat pel Reial Decret 1588/1999, de 15 d'octubre, i el Reglament de plans i fons de pensions, aprovat pel Reial Decret 304/2004, de 20 de febrer. BOE núm. 37 10/02/2018.

● [Ordre ESS/214/2018, d'1 de març](#), per la qual es modifica l'Ordre ESS/484/2013, de 26 de març, per la qual es regula el Sistema de remissió electrònica de dades en l'àmbit de la Seguretat Social. BOE núm. 57 06/03/2017.

● [Decret Llei 1/2018, de 9 de març](#), de necessitats financeres del sector públic en pròrroga pressupostària. BOE núm. 63 13/03/2018.

● [Conveni de Seguretat Social entre el Regne d'Espanya i la República Popular de la Xina](#), fet a Bad Neuenahr el 19 de maig de 2017. BOE núm. 66 16/03/2018.

● [Acord administratiu per a l'aplicació del Conveni de Seguretat Social entre el Regne d'Espanya i la República Popular de la Xina](#), fet a Bad Neuenahr el 19 de maig de 2017. BOE núm. 66 16/03/2018.

● [Ordre ESS/256/2018, de 12 de març](#), per la qual es desenvolupa el Reial Decret 231/2017, de 10 de març, pel qual es regula l'establiment d'un sistema de reducció de les cotitzacions per contingències professionals a les empreses que hagin disminuït de manera considerable la sinistralitat laboral. BOE núm. 67 17/03/2018.

● [Resolució de 27 de març de 2018](#), conjunyeix de la Secretaria General del Tresor i Política Financera i de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, per la qual es regula el procediment per a la realització del pagament de les cotitzacions a favor de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

● [Reial Decret 192/2018, de 6 d'abril](#), pel qual s'aproven els estatuts de l'organisme autònom Organisme Estatal d'Inspecció de Treball i Seguretat Social. BOE núm. 85 07/04/2018.

COMISSIÓ NACIONAL DEL MERCAT DE VALORS

● [Circular 1/2018, de 12 de març](#), de la Comissió Nacional del Mercat de Valors, sobre advertiments relatius a instruments financers.

NOTÍCIES I ARTICLES D'ACTUALITAT

● [Guia de bon govern](#) per a empreses petites i mitjanes, elaborada per la Comissió de Responsabilitat Social Corporativa del Registre d'Economistes

tes Auditors del Consell General d'Economistes.

GUIA DE CONTRACTES PUBLICADA PEL SEPE

● [Quadres resum](#) sobre les bonificacions/reduccions a la contractació laboral publicats pel SEPE.

● [L'AEPD presenta les Guies d'anàlisi de risc i avaluació d'impacte en la protecció de dades personals](#).

● [Proposta de Directiva](#) destinada a impulsar la transparència per fer front a la planificació fiscal agressiva de dimensió transfronterera.

SENTÈNCIES

● [Sentència del Tribunal Suprem, Sala Civil, de 13 de març de 2018](#), sobre condicions generals de la contractació en contractes amb consumidors.

Nul·litat per abusiva de clàusula en préstec amb garantia hipotecària que atribueix el pagament de totes les despeses i impostos al prestatari consumidor. Conseqüències de la nul·litat.

● [Sentència del Tribunal Suprem, Sala Civil, de 22 de març de 2018](#), sobre l'abast de la indemnització de danys i perjudicis derivats de l'incompliment d'obligacions de l'entitat financera en relació amb l'adquisició pel client d'obligacions subordinades emeses per la mateixa entitat. Per a la determinació de la indemnització cal tenir en compte no solament la pèrdua del capital invertit sinó també els eventuais rendiments econòmics obtinguts per les subordinades. No cal aplicar els interessos legals a la quantitat invertida des de la data de la inversió, com si es tractés de

l'efecte propi de la nul·litat del negoci.

● [Sentència del Tribunal Suprem, Sala Civil, de 15 de març de 2018](#), sobre swap o permuta financera de tipus d'interès. Acció d'anul·labilitat per error-vici en el consentiment. Deures d'informació existents al temps de concertar-se el swap (segons el MiFID) i la seva incidència en l'apreciació de l'error-vici denunciat.

● [Sentència del Tribunal Suprem, Sala Civil, de 26 de febrer de 2018](#), sobre la denegació d'inscripció del registrador mercantil d'un precepte dels estatuts socials relatiu a la retribució dels administradors. S'exigeix legalment la constància estatutària del caràcter retribuït del càrrec d'administrador i del sistema de remuneració per a tot càrrec d'administrador i no exclusivament per a una categoria d'ells (FJ 6). ■

Reial Decret Llei 18/2017, en matèria d'informació no financera i de diversitat

ITZIAR OSINAGA

Advocada. Guillén Bécades, Legal & Fiscal
info@guillenbecades.com

1. Introducció

Mitjançant el [Reial Decret Llei \(RD\) 18/2017, de 24 de novembre](#), s'ha transposat, de manera urgent i extraordinària, la [Directiva 2014/95/UE](#) relativa a la divulgació d'informació no financera i informació de diversitat. La transposició de la directiva ha obligat a introduir canvis al Codi de comerç, al text refós de la Llei de societats de capital i a la Llei d'auditoria de comptes. En concret, en aquest article es fa referència a les modificacions dels arts. 49 del Codi de comerç i 262 i 540.4 c) de la Llei de societats de capital (LSC), com es desenvolupa a continuació.

2. Objectiu

El RD 18/2017 té per objecte exigir determinades societats mercantils la divulgació d'informació no financera o relacionada amb la responsabilitat social corporativa, dirigida a identificar riscos, supervisar i gestionar el seu rendiment amb la finalitat de millorar-ne la sostenibilitat i la transparència, i amb això augmentar la confiança dels consumidors, inversors i de la societat en general.

3. Entitats obligades

Estan subjectes a l'obligació de divulgació d'informació no financera les societats de capital i els grups de societats que formulin comptes consolidats, sempre que, de forma simultània, reuneixin les condicions següents:

- Siguin considerades d'interès públic, segons la definició de l'[article 15 del Reglament de la Llei d'auditoria de comptes](#).
- El nombre mitjà d'empleats durant l'exercici anterior sigui superior a 500 treballadors.
- Siguin considerades empreses grans, de conformitat amb els termes establerts a la [Directiva 2013/34](#). És a dir, que durant dos exercicis consecutius, a la data de tancament de cada un d'ells, concorrin dues de les tres circumstàncies següents:
 - Que l'import total de les partides de l'actiu consolidat sigui superior a 20 milions d'euros.
 - Que l'import net de la xifra anual de negocis consolidada superi els 40 milions d'euros.
 - Que el nombre mitjà d'empleats durant l'exercici superi els 250 treballadors.

4. Exigències de divulgació d'informació no financera

4.1. Exigències generals

Les entitats obligades han de preparar un estat d'informació no financera, que s'incorporarà al seu informe de gestió, amb els comptes anuals o, si escau, en un informe separat corresponent al mateix exercici, i que oferirà informació necessària per comprendre l'evolució, els resultats i la situació del grup i l'impacte de la seva activitat en matèria mediambiental, social, de personal, de drets humans i de la lluita contra la corrupció i el suborn. Aquest document ha d'incloure, com a mínim:

La finalitat és incorporar una nova cultura a les empreses perquè adoptin compromisos d'acord amb qüestions d'ètica i RSC

a) Una breu descripció del model de negoci del grup.

b) Una descripció de les polítiques que aplica el grup respecte a cadascuna de les matèries assenyalades, que ha d'incloure els procediments d'identificació, d'avaluació de riscos i de verificació i control, amb les mesures adoptades.

c) Els resultats d'aquestes polítiques.

d) Els principals riscos relacionats amb les matèries descrites anteriorment, vinculades a les activitats del grup.

e) Indicadors clau de resultats no financers que siguin pertinents respecte a l'activitat empresarial concreta.

4.2. Supòsits especials

● En el cas que el grup de societats no apliqui polítiques en cadascuna de les matèries descrites, l'estat d'informació no financera ha d'incloure una justificació motivada.

● En casos excepcionals, el grup de socie-

tats pot ometre informació relativa a qüestions que estiguin sent objecte de negociació quan justifiqui que la inclusió d'aquesta informació perjudicaria la posició comercial del grup.

● Les societats filials incloses a l'informe de gestió consolidat del grup queden exemptes de l'obligació establerta en l'apartat 4.1 anterior, sens perjudici que han d'incloure en l'informe de gestió la identitat de la societat dominant, que posarà a disposició la informació no financera del grup consolidat.

● Les societats anònimes cotitzades han d'incloure, addicionalment, dins de l'informe anual de govern corporatiu incorporat a l'informe de gestió, una descripció de la política de diversitat aplicada en relació amb el Consell d'Administració.

5. Àmbit temporal d'aplicació

Les modificacions introduïdes pel RD 18/2017 s'aplicaran retroactivament als exercicis econòmics que s'iniciïn a partir de l'1 de gener de 2017.

6. Règim sancionador

Encara que el RD 18/2017 no estableix les conseqüències de la falta de dipòsit de l'estat d'informació no financera, amb els comptes anuals, per analogia, seria d'aplicació el règim sancionador recollit a la LSC per l'incompliment del dipòsit de la citada documentació.

7. Conclusions

La finalitat de l'obligació de divulgació d'informació no financera, imposada per la Unió Europea, és incorporar una nova cultura empresarial perquè les empreses adoptin compromisos d'acord con qüestions d'ètica i responsabilitat social corporativa (RSC).

Amb aquesta modificació normativa, la idea de *compliance* es consolida en l'àmbit mercantil i passa de ser una decisió potestativa de la societat a una obligació legal. No obstant això, el seu abast és limitat, ja que es dirigeix únicament a empreses grans o grups d'empreses que estan familiaritzats amb aquest tipus de regulació i control. ■

La transformació digital a Europa

ÀNGEL HERMOSILLA
Economista
hermosilla@economistes.com

Conscient de l'enorme importància de la transformació digital, la Comissió Europea està impulsant la digitalització i la transformació tecnològica en el conjunt de la Unió Europea amb la finalitat de modernitzar i de fer més competitives l'economia i les empreses, de potenciar la productivitat i l'eficiència i de generar llocs de treball. Fomenta el coneixement, analitza les tendències, divulga les oportunitats i sensibilitza la societat en general per tal de facilitar el camí per transitar en el paradigma digital. En aquesta línia, disposa de la pàgina web [Digital Transformation Monitor](#) i elabora l'informe *Digital Transformation Scoreboard*.

En aquest article es fa esment d'alguns dels resultats més importants de l'informe [Digital Transformation Scoreboard \(DTS\)](#) relatiu a l'any 2017, tot i que està previst que properament es publiqui el corresponent al 2018, del qual ja hi ha un avanç de resultats. El DTS 2017 centra l'atenció en tres dels sectors més importants per a l'economia comunitària, com són l'automoció, l'enginyeria mecànica i la salut i farmàcia. Val a dir que, per la seva banda, el DTS 2018 es focalitza en els sectors de l'alimentació i de la construcció.

Empreses

La majoria de les empreses consultades en els sectors esmentats afirmen haver adoptat les tecnologies de la primera onada digital, les anomenades tecnologies tradicionals (informàtica personal, Internet, e-mail...), tot i que la nova onada encara esdevé un repte (*social media*, serveis de mòbil, tecnologia *cloud*...). Un 75% de les firmes veu la transformació digital com una oportunitat per innovar, créixer i mantenir la competitivitat en els mercats globals. Gràcies a aquestes tecnologies les possibilitats de negoci són il·limitades i aquelles que alguna vegada semblaven difícils d'aconseguir s'estan convertint en reals. No obstant això, ser conscient dels beneficis de les tecnologies digitals no és suficient i certament pot no servir com un indicador de l'habilitat de les empreses per transformar les oportunitats digitals en resultats concrets. D'una altra manera, les companyies europees van adoptar massivament les tecnologies tradicionals, però la

integració d'aquestes no és suficient per desenvolupar una veritable estratègia digital. Un 45% de les empreses afirma estar preparada per treure tots els avantatges de les oportunitats que ofereixen les tecnologies traduint-les en resultats tangibles, i més d'un 87% indica que aquests serien favorables. A més, un 64% de les companyies que ha invertit en tecnologies digitals ha generat un resultat positiu i un 54% de les que han adoptat aquestes ha vist incrementar la seva productivitat. Tot això mostra una correlació positiva entre la integració de tecnologies digitals i l'obtenció de resultats positius a les empreses.

Un 64% de les companyies que ha invertit en tecnologies digitals ha generat un resultat positiu i un 54% són més productives

pees estan aconseguint plens avantatges d'aquestes oportunitats. De fet, algunes companyies haurien d'avaluar acuradament la seva maduresa digital per tal d'entendre millor quines noves tecnologies són les millors per als seus reptes, cosa que els permetria pensar en com integren les capacitats digitals en les seves estratègies per transformar en beneficis l'economia digital.

Segons la grandària de les empreses, es pot afirmar que normalment les tecnologies digitals estan sent més adoptades per les de dimensió més gran, que són les que lideren el procés de transformació digital. Així, un 94% de les companyies de més de 250 treballadors ha incorporat almenys una de les tecnologies específiques, mentre que aquesta proporció se situa en un 66% en el

cas de les de menys de deu ocupats. S'observa que, a mesura que s'incrementa la grandària de l'empresa, puja el ventall de tecnologies digitals incorporades, la qual cosa demostra que l'adopció d'aquestes no només exigeix la voluntat real sinó, també, la disponibilitat de mitjans tècnics i financers per garantir l'èxit d'aquest procés.

Les empreses europees recorren a les tecnologies digitals per millorar les seves pròpies funcions internes, més que per alterar o transformar radicalment els negocis. Es pot esmentar que, en general, els camps abordats per les empreses en matèria de transformació digital són l'assegurament de la qualitat, la gestió de projectes, el prototipatge i la programació. Es tracta de funcions principalment orientades a la fabricació i l'aprovisionament, tot i que el recorregut d'aquestes tecnologies és molt més ampli, com per exemple en funcions relacionades amb la demanda.

Tecnologies digitals

En línies generals, s'aprecia un baix grau i un lent procés d'adopció de les tecnologies digitals per part de les empreses. Només un 44% de les empreses consultades ha adoptat almenys dues de les set tecnologies digitals analitzades en el DTS del 2017. Com es pot veure en el gràfic descarregable, un 25% ha integrat els serveis de mòbil; un 23%, la tecnologia *cloud*, i un 23%, les tecnologies *social media*, palesant un nivell d'adopció bastant reduït, especialment si es té en compte el seu potencial per contribuir a millores empresarials. Val a dir que la ciberseguretat només ha estat incorporada per un 16% de les empreses i el *big data & data analytics* i l'Internet de les coses, per un 19% cadascuna d'elles. A l'avanç del DTS de l'edició 2018 un 35% de les empreses enquestades, dels sectors de l'alimentació i de la construcció, ha incorporat almenys dues de les nou tecnologies considerades. En aquest cas, un 31% afirma haver integrat tecnologies *social media*, seguit d'un 24% el *big data & data analytics* i un 23%, la tecnologia *cloud*. Les tecnologies menys incorporades per les companyies són la intel·ligència artificial i la impressió 3D, només adoptades per un 5% de les empreses en tots dos casos. ■

Una proposta per a principis del segle XXI: la renda bàsica incondicional

DANIEL RAVENTÓS PAÑELLA

President de la Xarxa Renda Bàsica i professor titular de la Facultat d'Economia i Empresa de la UB
danielraventos@gmail.com

La renda bàsica incondicional (RB), una assignació pública monetària a tota la població sense cap tipus de condició, està despertant l'atenció de mitjans acadèmics, periodístics, polítics, socials i sindicals des de fa un cert temps, però els darrers dos anys ho està fent de manera accelerada.

Hi ha moltes raons d'aquest fet. N'exposaré només algunes. Amb el benentès que hi ha dos grans grups de raons: les normatives i les tècniques. Les del primer grup són abordes des de la filosofia política i s'ocupen d'aspectes relacionats amb la justícia de la RB. De les del segon grup se n'ocupa l'economia i altres ciències socials, i intenten respondre als aspectes relacionats amb el finançament, la idoneïtat comparativa amb altres mesures, etcètera. Apuntaré també algunes consideracions addicionals relacionades amb la RB.

1) Les condicions de vida i treball de la immensa majoria de la població han empitjorat els darrers deu anys. Actualment, la gent que no forma part del petit percentatge de la gent molt rica viu en pitjors condicions que no pas ho feia des de l'inici de la crisi econòmica, el 2008. Hi ha molta gent a l'atur i molta en deplorables condicions laborals. Les "solucions" tradicionals com la plena ocupació semblen més un recurs de quan no se sap què dir que una alternativa real. Plena ocupació? I de quin tipus? Amb condicions decents de treball o semiesclaves com és la tendència dels darrers temps en gran part d'ocupacions? La RB apareix com una alternativa que cal tenir present per cada cop més persones que constaten aquesta situació. S'afegeix com a motiu addicional el fet de l'increment els darrers anys a la Unió Europea dels treballadors pobres. Els *working poor*, treballadors assalariats amb contractes legals que no poden superar el llindar de la pobresa. O dit d'una manera encara més crua: alguns dels partidaris impenitents de la plena ocupació comencen a entendre que no estem en un món com el de principis dels 70 del segle passat.

2) El fracàs i les limitacions dels subsidis condicionats. Per ser més precisos, per fracàs

s'ha d'entendre la distància entre el que es pretenia i el que s'ha aconseguit amb els subsidis condicionats. No es tracta de negar el que han assolit els subsidis condicionats o, amb altres paraules, que millor que hi siguin si l'alternativa és que simplement desapareguessin a canvi de res. I de quines limitacions parlem? De moltes, només n'apuntaré tres: la trampa de la pobresa, els elevats costos administratius i l'estigmatització. Són tres limitacions (en realitat, tres greus problemes) que la RB supera molt bé.

3) La robotització de molts llocs de treball en un futur immediat. Ha motivat que els darrers anys hi hagi hagut un bon nombre de

Les condicions de vida i treball de la immensa majoria de la població han empitjorat els darrers deu anys

persones provinents de diferents àmbits que han contemplat la RB com una alternativa que cal considerar.

4) Si bé les consideracions apuntades fins aquí han estat acceptades per molta gent interessada en aquest tipus de problemes des de fa temps (la robotització seria el factor més nou), hi havia un greu escull per superar: es pot finançar la RB?

A finals del 2017, Jordi Arcarons, Lluís Torrens i jo mateix vam publicar un estudi (*La renda bàsica incondicional, una propuesta racional y justa*. Serbal, 2017) sobre com es podria finançar una RB en el conjunt del Regne d'Espanya (uns anys abans havíem publicat un estudi per a Catalunya). En aquest estudi, impossible de resumir aquí, basat en una mostra de quasi dos milions de liquidacions de l'IRPF cedides per l'Institut d'Estudis Fiscals i l'Agència Estatal de l'Administració Tributària, mostràvem que es pot finançar una RB d'una quantitat igual al llindar de la pobresa per a tota la població. Aquest estudi i els avançaments previs que s'havien publicat al llarg del dos anys anteriors ha motivat que diferents estudiosos i mitjans de comuni-

cació s'hagin interessat per la RB. S'ha de dir que aquesta investigació té molts punts de contacte amb altres propostes de finançament de la RB que s'han fet per a altres Estats. Breument: la RB és perfectament possible finançar-la i s'aconseguiria no solament la supressió de la pobresa sinó una millora substancial de la redistribució de la renda fent-la molt més igualitària. És una opció de política econòmica. La RB està defensada per persones les unes situades a la dreta i les altres, a l'esquerra política. Realment defensen el mateix? No. El criteri per saber si la proposta de RB és d'esquerra o de dreta és simplement mirar com es proposa finançar-la. Qui hi guanya i qui hi perd. En la nostra proposta de finançament, perd el 20% més ric i guanya la resta, el 80% de la població. És una opció, sí. Clara i confessada.

5) I amb això arribem al cinquè i darrer punt que volia comentar. La RB seria una part, per a mi molt important, però només una part, d'una política econòmica. Tota política econòmica és una opció política, malgrat alguns economistes s'entestin a dir que el món és pla o que la política econòmica és bàsicament una qüestió tècnica. La RB no pot solucionar tots els problemes que puguem tenir al cap. Problemes greus com el gran poder de les grans multinacionals i de les grans fortunes que condicionen la llibertat de milions de persones i que fan passar per concepció pública de la bona vida el que és la seva concepció particular, l'enorme frau i evasió fiscals (el percentatge del PIB espanyol que s'estima als paradisos fiscals segons el recent treball *Who Owns the Wealth in Tax Havens? Macro Evidence and Implications for Global Inequality*, és del 12%, és a dir uns 139.639.440.000 euros l'any 2017)... precisen d'altres components de política econòmica.

La RB és una proposta per a principis del segle XXI. ■

Valors d'empresa

JOSÉ MARÍA TORRES

Patró de la Fundació PIMEC, vocal consultor de la Cambra de Comerç de Barcelona i president de Numintec

Quan parlem de valors a l'empresa hauriem de referir-nos als valors que ens serveixen per promoure l'activitat econòmica des de la sostenibilitat, sense renunciar a la rendibilitat.

Valors com l'ètica, el compromís i la transparència són cada vegada més demandats per la societat, per la qual cosa, quan parlem de rendibilitat, a més de l'econòmica, també hauriem de parlar de la rendibilitat social i mediambiental.

Les empreses han de veure el benefici com quelcom positiu i necessari, un indicador més que les coses es fan bé, però amb enfocaments a llarg termini en els seus models de negoci i viables econòmicament.

Actualment la gran majoria d'empreses no pensen en quin és l'impacte real que tenen en la societat, sense temps per a la reflexió i amb un obsessiu afany de lucre a curt termini. Un dia a dia governat per l'estrès, la hipervelocitat i l'automatisme.

Per això és tan necessari avançar cap a una economia conscient que aposti per crear valors a través dels valors humans. Negocis al servei de la societat generadors de productes i serveis que creen riquesa social i donen feina. Hem de desterrar les pràctiques egoistes dels últims anys que ens han portat a la crisi global que tots coneixem. Hem de treballar per tal que el principal avantatge competitiu estigui en els valors.

Podem distingir tres pilars comuns que componen aquests valors: valors humans, medi ambient i contribució a la societat.

El primer pilar, els valors humans, hauria d'englobar polítiques de formació continuada, polítiques de contractació, que incloguin contractes fixos, contractes a persones discapacitades o a persones de més de 45 anys. També polítiques de participació, on l'empresa faci consultes en relació amb decisions estratègiques amb sistemes d'estímul. Polítiques de conciliació de la vida laboral i familiar, polítiques de seguretat i també de salut a la feina.

El segon pilar, el medi ambient, que engloba la implantació d'un sistema de gestió ambiental amb polítiques de reutilització i estalvi de recursos.

Respecte al tercer pilar, la contribució a la societat, és important oferir places per a la realització de pràctiques que donin suport d'aquesta manera a la formació i a l'educació. També és important l'acció social, oferint suport tècnic o financer a les ONG i patrocinis d'activitats culturals o d'oci per a la població.

Les empreses han de canviar perquè la societat ho reclama, modificant el seu objectiu vital de guanyar diners per poder crear riquesa, convertint l'ètica en sinònim de rendibilitat.

Quan parlem de rendibilitat, a més de l'econòmica, també hauriem de parlar de la rendibilitat social i mediambiental

Només seran competitives en el mitjà i llarg termini les empreses que incorporin aquests valors perquè la societat actual vol enfocaments més humans i exemplaritat. Les que no ho facin acabaran generant rebuig i deixaran de ser rendibles. Podem afirmar que l'ètica contribueix a l'èxit empresarial.

Per avançar en aquest canvi cal que totes les persones que componen les organitzacions s'hi impliquin. Tots tenim qualitats, habilitats i competències que podem entrenar per convertir-nos en la millor versió de nosaltres mateixos.

Algunes habilitats que ens poden ajudar a aconseguir aquest objectiu són aquestes:

1. Passió per l'estratègia, per reinventar-se constantment i construir nous avantatges competitiu. Passió pels clients per posar-los en el centre de l'organització. Passió perquè tots comparteixin l'estratègia i els objectius de l'empresa.

2. Curiositat per conèixer i experimentar. Curiositat per conèixer les fortaleces i debilitats de les persones de l'equip. Curiositat per sol·licitar un *feedback* continu de col·laboradors, clients i proveïdors.

3. Valentia per innovar i adaptar-se a les necessitats del moment.

4. Humanitat per estar en tot moment en actitud de servei.

5. Humilitat per delegar, per gestionar les emocions de les persones i per escoltar més.

En essència, és un procés de canvi cap a un ideal en el qual les persones, en el present i en el futur, gaudeixin de condicions que els permetin accedir a una existència digna i a una millor qualitat de vida. Per assolir aquest objectiu hem d'anar cap a un capitalisme inclusiu que generi equitat i igualtat d'oportunitats, perquè és injusta l'actual distribució de la riquesa al món, on els vuit individus més rics del planeta tenen tants béns com la meitat de la humanitat, que equival a uns 3.600 milions de persones.

La formació empresarial basada en l'ètica i la sostenibilitat hauria d'introduir-se en tots els nivells educatius, formació en competències, habilitats i talent. L'emprenedoria és quelcom que ha de ser après i pot beneficiar tothom.

Respecte a Europa, no pot competir en costos amb les economies emergents i ha de basar els seus avantatges en la qualitat i en la innovació. Per aquest motiu la mà d'obra qualificada i creativa és també imprescindible en el model de negoci europeu. Europa compta amb més de 20 milions de pimes que necessiten polítiques més coherents amb un marc favorable que enforteixi la seva competitivitat. Cal una legislació més en clau pime en temes com l'energia, la morositat, la compra pública, la simplificació administrativa, la internacionalització, el marc laboral o el finançament.

Pensem en com podem aconseguir empreses més competitives i productives sense oblidar-nos que la seva raó de ser és millorar la vida dels ciutadans i la sostenibilitat del nostre planeta.

Lluitem per un futur millor per a les generacions futures. ■

Impacte de la crisi econòmica sobre la salut dels hospitals. Què ens diu al respecte la Central de Balanços?

ANNA ROMAN MARTÍNEZ i MIQUEL ARGENTER I GIRALT

Responsable de la Central de Balanços (CatSalut) /
gerent de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries (AQuAS)
aroman@catsalut.cat / margenter@gencat.cat

Arran de la crisi econòmica i del seu impacte en les finances públiques, el sector sanitari públic en el seu conjunt ha vist com el nivell d'ingressos ha sofert un ajustament econòmic significatiu. Com ha impactat aquest ajustament del pressupost públic en les finances dels hospitals de la xarxa hospitalària d'utilització pública de Catalunya? Com aquests centres hi han fet front, d'acord amb el que diuen els seus comptes anuals?

La Central de Balanços, que gestiona el Servei Català de la Salut (CatSalut) i l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries (AQuAS), ha analitzat la informació dels comptes anuals d'aquestes entitats del 2010 al 2016. En aquest article recollim les principals conclusions d'aquesta anàlisi, que s'ha fet sobre la base de la mostra de tots els hospitals concertats amb el CatSalut per a la prestació d'atenció especialitzada als ciutadans de Catalunya.

Ingressos i ajustaments

L'evolució dels ingressos provinents del CatSalut, que representen prop del 87% dels ingressos totals d'aquests centres,

ens dona la imatge de l'impacte directe de l'ajustament de les finances públiques en el sector.

En aquest sentit, les mesures d'ajustament aplicades pel CatSalut han estat diverses: reducció de tarifes del -3,2% a partir del juny del 2010 –mesura equivalent a la baixada del 5% de les retribucions a l'Administració pública–, aplicació del Pla de mesures urgents per a la sostenibilitat del sistema sanitari públic el 2011, que va suposar una baixada de tarifes del -2% i una reducció del volum de la contractació entre un 6 i un 8%,

Malgrat la reducció d'ingressos, l'activitat realitzada pels centres ha crescut tots els anys del període excepte el 2011

supressió de la paga extraordinària del desembre del 2012 a l'Administració pública, que es trasllada als centres públics concertats mitjançant una retenció en el concert del 2012 i a la totalitat de centres del sector el 2013 amb una reducció de tarifes del -3,6%.

L'impacte d'aquest conjunt d'ajustaments caracteritza dos períodes diferenciats. Del 2010 al 2013, els ingressos provinents del CatSalut han suposat una reducció del 8,8%, en termes homogenis, és a dir, sense comptar amb els increments derivats de l'obertura de quatre centres el 2010.

A partir del 2014 els ingressos augmenten, aquest any per les actuacions fetes per millorar les llistes d'espera, el 2015 per l'increment de les tarifes en un 3,6% a partir de l'1 de maig i pel nou tractament de l'hepatitis C, que forma part de la medicació hospitalària de dispensació ambulatoria. Tenint en compte aquests fets, els ingressos el 2016 pràcticament s'igualen als del 2010, i absorbeixen la posada en funcionament de nous hospitals.

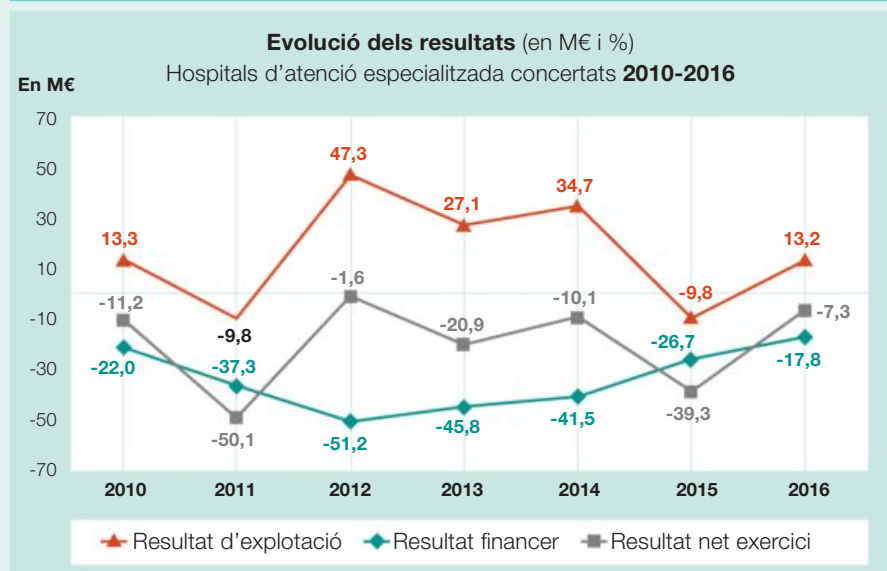
És important destacar que, malgrat la reducció d'ingressos, l'activitat feta pels centres ha crescut tots els anys del període excepte el 2011. Això ha significat un esforç de millora de la productivitat.

Despeses

En aquests anys, el comportament de les despeses dels hospitals ha seguit el mateix patró temporal que els ingressos. Les despeses que més han suportat l'impacte de la crisi han estat les despeses de personal, que han disminuït del 2010 al 2013, amb una baixada del -10,09% en termes homogenis, i s'han anat recuperant des del 2014 fins al 2016, amb un increment del 10,38%. En el total del període, encara són un 0,75% per sota de l'inici. El mateix patró ha seguit l'evolució de les plantilles, que encara es troba un 0,82% per sota de l'inici del període i amb un creixent índex de temporalitat.

Altres despeses també s'han reduït amb aquestes tendències: en el primer període la farmàcia es redueix un 4,1%, el material sanitari un 7,8%, altres consums un 18%, etcètera. Pel pes en l'estructura de costos (un 60%), les despeses de personal han assumit l'esforç més gran. Els professionals sanitaris han apaivagat els efectes de la crisi sobre els

Evolució dels resultats 2010-2016

Esforç i recuperació 2010-2016

Hospitals d'atenció especialitzada concertats

Evolució acumulada dels resultats i dels conceptes d'ingressos i despeses	2013-2010							2016-2013								
	Variació negativa				Variació positiva			Variació negativa				Variació positiva				
	Empitjorament resultat	Disminució ingressos	Augment despeses		Millora resultat	Augment ingressos	Disminució despeses		Empitjorament resultat	Disminució ingressos	Augment despeses		Millora resultat	Augment ingressos	Disminució despeses	
	-300	-200	-100	0	100	200	300		-300	-200	-100	0	100	200	300	400
Resultats de l'exercici	Var. %			-9,7				En M€	Var %				13,6			En M€
Resultats d'explotació					13,8						-13,9					
Resultat financer			-23,8										27,9			
CatSalut	-7,9%	-289,8							12,2%					416,5		
SISPAP/ICASS	9,8%				2,5				-3,1%		-0,9					
Altres ingressos assistencials	8,0%				23,5				15,6%					49,6		
Altres ingressos d'explotació	-0,4%		-0,5						3,3%				3,7			
Despesa de personal	-8,8%				210,6				10,4%		-226,5					
Farmàcia	-4,1%				22,0				27,7%	-142,5						
Material sanitari	-7,8%				25,5				21,5%	-64,9						
Altres consums	-18,0%				10,6				9,5%		-4,6					
Treballs tercers	-3,5%				15,3				9,1%	-38,2						
Serveis exteriors	4,6%		-11,3						-1,0%				2,7			
Altres despeses de gestió corrent	-52,7%				15,0				23,5%		-3,2					
Amortització	11,0%		-16,0						-8,1%				13,1			
Subvencions de capital	3,4%				1,9				-5,8%		-3,4					
Excessos de provisions	379,3%				8,0				-79,8%		-8,1					
Resultat de l'immobilitzat i treballs per l'actiu	1.858,3%		-3,0						-137,5%				4,3			
Altres resultats d'explotació	-28,0%		-0,7						-676,7%		-11,5					

serveis a la població assumint un sacrifici salarial i de feina que ha incrementat la productivitat i ha permès entomar la situació. Els hospitals han aplicat mesures de reducció de retribucions fixes i, especialment, variables, increments de jornada, reducció de plantilles i de suplències i han gestionat els consums i compres per reduir-ne la despesa.

Caldrà recuperar amb el temps la situació dels professionals sanitaris i el nivell de les inversions per no descapitalitzar les infraestructures

Tot i això, s'han produït fets singulars aliens a la gestió que han impulsat amunt la despesa: increments de l'IVA general i dels productes sanitaris en particular, increments de cotitzacions a la Seguretat Social i actes d'inspecció amb multes pel tractament diferent de les cotitzacions de les guàrdies mèdiques als centres públics que als centres concertats. A més, en el segon període s'ha produït un increment molt important de la farmàcia –que s'ha compensat amb els ingressos provinents del CatSalut, que ho ha finançat– pels nous tractaments de l'hepatitis C.

Amb aquesta evolució d'ingressos i despeses, els resultats han evolucionat a la baixa en el moment d'aplicació dels ajustos del CatSalut (2010-2011), han millorat i s'han mantingut del 2012 al 2016 gràcies a les mesures de gestió aplicades pels centres, però amb una recaiguda a la baixa el 2015 per l'impacte dels increments fiscals citats al paràgraf anterior que es recupera el 2016. Ho podeu veure al gràfic de la pàgina anterior.

L'aportació de cada partida al resultat en aquests dos períodes diferenciats es pot observar a la taula de sobre.

Cal dir que les inversions s'han reduït en aquest període d'una manera important i constitueixen una de les assignatures pendents de recuperar per tal de millorar l'obsolescència dels immobilitzats, que en aquests anys s'ha incrementat en 12 punts fins situar-se en el 49%.

Conclusions

Les conclusions que a primera vista podem treure d'aquestes dades d'evolució econòmica indiquen que el sector ha estat capaç d'adaptar-se a l'entorn de la crisi, reaccionant als impactes negatius de reducció dels ingressos i d'augment del cost per l'augment de la càrrega impositiva i factors externs a la gestió, incrementant la productivitat i mantenint els serveis a la població.

Les assignatures que caldrà anar recuperant amb el temps són la situació dels professionals sanitaris i el nivell de les inversions per no descapitalitzar les infraestructures. ■

3 **Congrés d'Economia i
Empresa de Catalunya**
2018 *Cap a un model eficient i equitatiu*

Sessió final: 17 maig 2018

Nou lloc de celebració

Auditori AXA

Av. Diagonal, 547. Barcelona

Empreses patrocinadores

Empreses col·laboradores

Inscripció gratuïta

congres2018.coleconomistes.cat

Comissió d'Economia Agroalimentària

Orgànic 3.0 i altres reptes de l'agricultura ecològica

KAREN HOBERG

Economista, Natureco, SL, i membre de la Societat Espanyola d'Agricultura Ecològica

L'agricultura ecològica surt cada vegada més als titulars dels mitjans de comunicació: sigui per l'adquisició de diferents empreses nacionals o internacionals (per part de grans corporacions (per exemple la compra de Whole Foods per Amazon), les diferents *start-ups* joves i innovadores que es llancen en aquest segment o bé les diferents iniciatives agroecològiques o de consum de proximitat. És un sector que mostra creixements sostinguts en tots els àmbits geogràfics amb una superfície agrària certificada de 57,8 milions d'hectàrees i un mercat global de més de 80.000 milions d'euros ([The World of Organic Agriculture 2018](#)). També a Espanya i a Catalunya, només cal estudiar les dades estadístiques disponibles ([CCPAE, 2017](#); [MAPAMA, 2017](#)) per comprovar el dinamisme del sector. No obstant això, aquestes dades equivalen globalment només a un 1,2% de l'àrea agrària total. I, si ens fixem en els països de l'entorn suposadament més conscienciats en l'ecologia, mostren un consum anual per capita en productes ecològics certificats de 275 euros a Suïssa, 227 euros a Dinamarca i 197 euros a Suècia. És obvi que, almenys a Catalunya, hi ha actualment un desequilibri important entre el consum real i la quantitat de productes ecològics a l'abast del consumidor, sigui a través de les botigues especialitzades o dietètiques, les cadenes de botigues ecològiques, les grans superfícies en general o el *discount* alemany.

Però si anem als orígens de l'agricultura ecològica –que se situen en les primeres dècades del segle XX com a oposició a la revolució verda i es van manifestar a partir d'un moviment que valorava les

relacions entre com es viu, es menja i es produeixen els aliments i els efectes per a la salut humana així com la del planeta– queden clars els objectius inicials que també tenien una relació estreta amb els idearis llibertaris i antroposòfics. Això és el que es defineix ara com a Orgànic 1.0. Va ser a finals dels 70 i principis dels 80 que van

que al mateix temps han contribuït amb idees profundament ecològiques i de sostenibilitat (protecció dels sòls, biodiversitat, etcètera) al pensament agrari predominant.

Amb el temps, el terme *producció agrària ecològica* (PAE) s'ha convertit en un tipus de maneig i transformació sota una definició legal

L'agricultura i l'agroindústria (agro) ecològica tenen molt camí per recórrer i hauran de fer-se el seu lloc sòlid dins de l'actual sistema productiu 'mainstream'

sortir cada vegada més iniciatives de producció i transformació d'aliments ecològics i els col·lectius involucrats en aquest sistema productiu van exigir un reconeixement com a protecció enfront d'altres productes. Llavors van néixer els primers sistemes de certificació com per exemple l'any 1989 a Espanya amb la creació del Consell Regulador de l'Agricultura Ecològica (CRAE) i l'aprovació de la denominació genèrica Agricultura Ecològica (BOE, 5-10-89), tres anys abans de l'entrada en vigor del primer europeu (Reglament CEE 2092/91 i successives modificacions). Aquestes regulacions permetien especialment l'accés als circuits comercials llargs i al mercat internacional. Aquesta etapa correspon a l'Orgànic 2.0 i ha aportat molts beneficis als productors ecològics

dins dels esquemes de qualitat i s'han perdut molts dels valors inicials del moviment arrelats en l'ecologia i el respecte pel medi. No obstant això, també tornen a aparèixer moviments més naturalistes, lluny del mercat capitalista, amb iniciatives noves, els corrents més importants dels quals són l'agroecologia i altres que donen preferència als aspectes socials, de proximitat o semblants. A la vegada, volen respondre als nous reptes globals –també amb el suport dels [Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'ONU](#)– com el canvi climàtic, la fam al món, el malbaratament, els efectes nocius dels agroquímics, etcètera. És aquí on s'ha de situar l'enfocament [Orgànic 3.0](#) que es va aprovar finalment el novembre del 2017 durant l'assemblea general d'[IFOAM-Organics International](#) a Nova Delhi i

ha de servir de guia per al moviment per als propers anys.

En primer lloc, pretén posar l'èmfasi en l'agricultura ecològica com a sistema agrari modern i innovador que integra les diferents característiques locals i regionals, a la vegada de contribuir a l'assoliment dels reptes globals. Per això és imprescindible que continuï creixent i inspiri l'agricultura convencional (figura), tot i que s'ha d'acompanyar d'altres mesures com ara la reducció de consum d'energia o de carn, o bé un model socioeconòmic més just. Tampoc no deixa de banda la importància de la regeneració dels recursos o el desenvolupament ètic i espiritual dels valors humans per portar la societat endavant. L'essència del 3.0 és la relació viva entre consumidor, productor i el medi ambient, tot i que les normatives de producció en constitueixen la base imprescindible. S'articula a través de les línies estratègiques següents:

1. Cultura d'innovació.
2. Millora contínua mitjançant bones pràctiques.
3. Diversitat per assegurar transparència pel que fa als sistemes de control i certificació.
4. Inclusió d'interessos sostenibles més amplis.
5. Apoderament de totes les parts de la cadena.
6. Valoració i comptabilització veritables.

Aquest darrer aspecte se centra principalment en mètodes de l'economia dels recursos naturals però la monetització dels valors no es planteja com a única solució. En tot cas, l'agricultura i l'agroindústria (agro)ecològica i la resta de la cadena de valor englobats dins d'una [definició globalment vàlida de l'agricultura ecològica](#) tenen encara molt camí per recórrer i hauran de fer-se un lloc sòlid dins de l'actual sistema productiu *mainstream*. ■

Comissió d'Economistes Auditors de Comptes

El nou informe i el suport del REA-REGA

AGUSTÍ SAUBÍ

Membre del Comitè de Normativa i Procediments del REA-REGA i soci de Crowe Horwath Auditors
agusti.saubí@crowehorwath.es

Ja fa un temps que va entrar en vigor la normativa relativa als nous models d'informes o, el que és el mateix, ja fa un temps que l'estem patint. En bona hora algú va decidir que aquí no n'hi havia prou amb adaptar-nos als requeriments d'auditoria exigits per la nova normativa europea, principalment aplicable a les entitats d'interès públic (EIP), sinó que calia estendre'n l'aplicació a totes les auditories, tant si són entitats cotitzades, mitjanes o, fins i tot, petites empreses que s'auditen voluntàriament.

Des que es va publicar la Resolució, de 23 de desembre de 2016, de l'ICAC, i la modificació de determinades Normes Tècniques d'Auditoria i la nova [NIA-ES 701](#), en adaptació de les NIA revisades per la IFAC, es va generar automàticament un neguit per allò que se'ns venia a sobre i, al mateix temps, una necessitat imperiosa de formació, que en aquest cas sí que era formació necessària i d'interès i no només per aconseguir acreditar el nombre d'hores necessari.

Des del principi el REA-REGA va intentar acompanyar els petits auditors en aquest procés, tant amb un ampli ventall de cursos de formació (que no han acabat i que es continuaran impartint fins que tots hi estem més acostumats o fins que ja no reuneixin un mínim d'assistència) com amb la publicació de models d'informes i exemples de paràgrafs.

El novembre del 2017 el REA-REGA va emetre el [Document Tècnic \(DT\) núm. 36](#) relatiu a aquesta nova norma, en el qual es resumien els aspectes més rellevants de la mateixa, pres-

tant especial atenció a la nova secció "Qüestions clau de l'auditoria" (aspectes més rellevants de l'auditoria en entitats no considerades entitats d'interès públic, les EIP).

La preocupació principal que va sortir des del primer moment va ser què calia posar en l'informe com a aspecte més rellevant. Els models d'informes que es van estendre inicialment, procedents majoritàriament de societats angleses, no van contribuir gens a calmar els ànims, tot el contrari,

me d'auditoria determinada informació sobre els riscos més significatius en aquesta nova secció. La comunicació d'aquests riscos es venia fent a través de les comunicacions de l'auditor amb els responsables del govern de l'entitat. A algú li va semblar que no n'hi havia prou amb això, que tothom havia de tenir coneixement (d'alguns) dels riscos més significatius.

Si bé el propòsit de la comunicació d'aquestes qüestions clau/aspectes més rellevants en l'in-

opinió de l'auditor, han estat de la significativitat més gran en l'auditoria; no és gens fàcil que segons quins clients entenguin aquesta informació més gran que ara s'ha de fer pública, i es pot donar lloc a un debat sobre quins aspectes s'han de publicar o es poden publicar, de si es poden redactar d'una altra manera, de si es pot concloure més clarament que tot està bé...

En definitiva, en qualsevol cas el nou format d'informe obliga a incórrer en una quantitat més gran d'hores i són hores que exigeixen la participació del soci o del personal més qualificat (que no és fàcil de repercutir als clients).

La primera part d'aquestes hores que cal incórrer de més ve de la recerca dels aspectes rellevants per informar. Sense entrar en explicacions tècniques, atès que ja s'ha escrit molt sobre el tema i tothom ha assistit a cursos, a l'esquerra, a sota, mostrem un gràfic que resumeix el procés que cal seguir, d'acord amb les normes tècniques, per identificar les qüestions claus o aspectes rellevants (popularment coneguts com a CCA, o KAM per les sigles en anglès, i AMRA).

A la dificultat en la identificació dels CCA hem d'afegir el problema de diferenciar entre CCA i AMRA, si és que hi ha alguna diferència. També s'ha escrit molt sobre el tema, sobre els ja famosos a), b) i c) de l'apartat 9 de la NIA-ES 701 i de l'intent de voler diferenciar entre allò que aplica a entitats d'interès públic i a les que no són EIP. Si bé la intenció era que els punts b) i c) relatius als judicis i estimacions i als fets o transaccions significatives, respectivament, no constituïssin aspectes rellevants de l'auditoria (AMRA), el fet és que el llinar és molt dèbil, ja que aquests apartats es relacionen com a exemples de riscos significatius que l'auditor ha de tenir en compte en l'apartat 28 de la NIA-ES 315. Aquí hauríem d'entrar a debatre les diferències entre els riscos de la 315 i els aspectes

El nou format d'informe obliga a incórrer en una quantitat més gran d'hores i són hores que exigeixen la participació del soci o del personal més qualificat

van generar més preocupació per la seva extensió i complexitat.

D'acord amb l'article 10.2 del Reglament (UE) 537/2014 i el 5.1.c) de la Llei d'auditoria de comptes (LAC) s'exigeix incloure en l'infor-

forme d'auditoria és millorar el valor comunicatiu de l'informe, proporcionant més transparència i informació sobre l'auditoria que s'ha dut a terme, facilitant-ne als usuaris la comprensió d'aquelles qüestions que, en

rellevants de la 701, aspecte que no es vol desenvolupar en aquest article, sinó resumir en el gràfic de la dreta els tres conceptes generals que cal tenir en compte, i que aquests han d'haver estat prèviament comunicats.

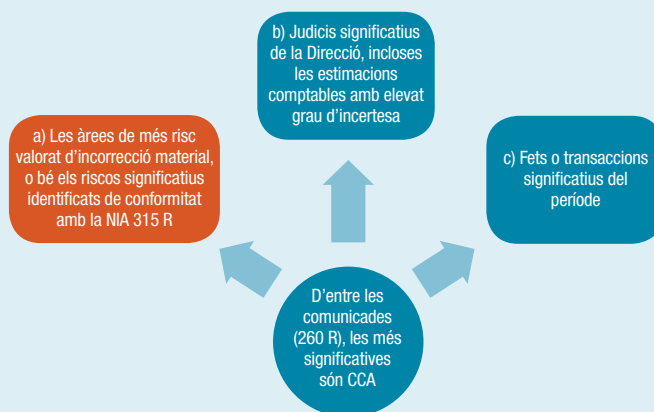
Sí que aprofito per recomanar que, en la redacció dels aspectes rellevants, és millor no justificar per què el fet en qüestió es considera AMRA sobre la base dels "judicis significatius de la Direcció", ni el fet que "s'ha identificat un grau elevat d'incertesa en l'estimació", ni els "fets o transaccions significatius" (supòsits que corresponen als apartats b) i c) i que, en teoria, corresponen exclusivament a les EIP), sinó que, per evitar conflictes, és millor sustentar la seva consideració com a AMRA a conseqüència del risc significatiu que es deriva d'aquests judicis significatius o d'aquest grau elevat d'incertesa.

La segona part on se'ns incrementen les hores és en la redacció dels nous paràgrafs i, evidentment, totes corresponen a gerents i socis.

Amb l'ànim d'ajudar en la redacció, el REA-REGA va emetre un [DT](#) amb exemples, amb un annex amb [AMRA](#) i un segon amb [CCA](#), si bé crec que es podien haver unificat en un únic annex.

La redacció de cada qüestió clau ha d'incloure:

- El motiu i les principals consideracions per les quals l'auditor va considerar que la qüestió era de més significativitat en l'auditoria.
- La manera en què s'ha tractat, l'auditor pot descriure:
 - i. Aspectes de la resposta o l'enfocament de l'auditor que han estat més rellevants per a la qüestió o específics per al risc valorat d'incorrecció material.
 - ii. Un breu resum dels procediments aplicats.
 - iii. Una indicació del resultat dels procediments d'auditoria i si escau.

iv. Observacions clau pel que fa a la qüestió, o bé una combinació d'aquests elements.

- Una referència a la informació corresponent als comptes anuals.

En el cas d'entitats no EIP, d'acord amb l'article 5.1 c) de la LAC, en l'informe d'auditoria [...] es descriuen els riscos considerats més significatius de l'existència d'incorreccions materials, incloses les degudes a frau, un resum de les respostes de l'auditor a aquests

ble que la revisió de la memòria per part de l'auditor s'efectuï tenint en consideració (coneixent per endavant) els aspectes rellevants o claus, ja que convé que estiguin ben descrits en la memòria per facilitar la redacció del nostre informe.

iv. L'anterior comporta que la redacció de l'informe ha de ser concordant amb la memòria del client i, òbviament, amb la nostra matriu de riscos, d'on hauran sorgit els riscos comunicats a la Direcció.

A la dificultat en la identificació dels CCA hem d'afegir el problema de diferenciar entre CCA i AMRA, si és que hi ha alguna diferència

riscos i, si escau, de les observacions essencials derivades dels esmentats riscos. [...]

En la redacció d'aquesta secció de l'informe és important que:

- i. No es doni a entendre que la qüestió o aspecte més rellevant no ha estat resolta adequadament per l'auditor en formar-se una opinió sobre els estats financers.
- ii. Es relacioni la qüestió o l'aspecte més rellevant directament amb les circumstàncies específiques de l'entitat, evitant una redacció genèrica o estandarditzada.
- iii. Es tingui en compte, si escau, la manera en què es tracta la qüestió en la corresponent informació revelada en els estats financers. Per això és recomana-

v. No contingui o impliqui opinions específiques sobre elements separats dels estats financers.

Recentment s'ha incorporat a la pàgina web del REA-REGA la nova secció "[Exemples pràctics d'informes](#)" que sens dubte resultarà de gran utilitat, ja que en ella es relacionen tots els paràgrafs de qüestions claus que han estat publicats en les societats cotitzades, així com alguns AMRA que s'han fet públics, paràgrafs d'èmfasi, paràgrafs d'altres qüestions i excepcions.

Finalment, convé fer esment de dues consultes que ha emès l'ICAC. [La primera consulta](#) és amb relació al dubte que s'havia generat sobre si era possible emetre un informe d'auditoria en entitats no EIP sense cap aspecte

rellevant. Al respecte, l'ICAC conclou que: "Nada en la norma obliga a que se tengan que incluir necesariamente alguna o algunas cuestiones o aspectos más relevantes, estando previsto en la propia norma el que el auditor pueda determinar que, de conformidad con los requerimientos de la NIA-ES, no haya cuestiones clave de la auditoría o aspectos más relevantes de la auditoría que se deban comunicar, en cuyo caso deberá indicarse tal circunstancia en la sección correspondiente". O sigui que, contràriament al que es va dir en algun curs o sessió formativa, sí que és possible posar que "hemos considerado que no existen riesgos significativos en la auditoría que se deban comunicar en nuestro informe".

[La segona consulta](#) és amb relació a la informació sobre la proposta de distribució de resultats i del període mitjà de pagament a proveïdors en els models abreujats de memòries. Aquesta consulta, i les conseqüències que se'n deriven, és una mostra de les incongruències que resulten quan normes pensades inicialment per a EIP es fan extensives a totes les societats. Les conseqüències, detectades pel REA-REGA es desglossen en el [Comunicat del DT núm. 89](#) la lectura completa del qual recomanem. Resulta que, per evitar haver de considerar en l'informe d'auditoria l'aplicació de resultats com si d'altra informació es tractés similar a l'informe de gestió, esdevé recomanable tornar a incloure aquesta informació en una nota de la memòria. No deixa de ser curiós, per no dir absurd que, a conseqüència d'una consulta de l'ICAC, es proposi en el DT núm. 89 d'introduir de nou una nota en la memòria abreujada o de pimes de manera voluntària, saltant-nos el TRLAC i el RD 602/2016 de modificació del PGC.

Per acabar, cal tornar a recomanar la visita a la nova secció del web sobre exemples pràctics d'informes i desitjar sort en la repercussió dels costos dels nous informes en els honoraris. ■

Comissió de Comptabilitat

El resultat comptable, el resultat global i els fluxos d'efectiu

MARTÍ GARCIA PONS.

Professor associat de la Universitat de Barcelona i vicepresident de la Comissió de Comptabilitat (comissió conjunta CEC-ACCID)
martigarciapons@ub.edu

Introducció

Per dur a terme una activitat empresarial calen uns recursos econòmics que s'han de finançar. La comptabilitat informa sobre l'import d'aquests recursos, com s'han finançat i del resultat obtingut en la seva gestió. Tot i que modernament els acadèmics cataloguen la comptabilitat com a ciència o com a part del sistema d'informació per a la presa de decisions, la necessitat de comptar amb una tècnica que doni suport al control patrimonial és tan vella com la història de la humanitat, i podem trobar-ne notícia a l'antiga Mesopotàmia o al codi d'Hammurabi.

Però la comptabilitat no és una ciència exacta i des de sempre ha viscut sotmesa a una important limitació: només registra, classifica i resumeix successos traduïbles en unitats monetàries.¹ Tanmateix, això no era un inconvenient quan Luca Pacioli va fer difusió del principi de la partida doble. Però, avui, és un dels esculls que expliquen el deteriorament de la seva utilitat, i que permet a acadèmics com Baruch Lev albirar la seva mort. Un tracte comptable deficient dels actius intangibles (que són els creadors de valor empresarial predominants), la prevalença creixent d'estimacions subjectives més enllà del registre de les transaccions amb tercers i el no reconeixement o el reconeixement no sistemàtic de successos rellevants amb influència en el valor corporatiu de les empreses són les causes invocades per Lev.²

Del compte de resultats a l'estat de resultat global ('comprehensive income')

La traducció de successos en unitats monetàries té lloc mitjançant

un conjunt de regles que anomenem principis comptables generalment acceptats. L'aplicació sistemàtica i regular dels requisits, principis i criteris comptables inclosos al Pla general de comptabilitat ha de conduir al fet que els comptes anuals mostrin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'empresa, considerant la realitat econòmica de les operacions i no només la seva forma jurídica.

L'aplicació del criteri de valor raonable amplia la graella de resultats de l'exercici i permet diferenciar:

- Resultats realitzats vs. resultats no realitzats.

tació d'aquest resultat global des de l'aplicació del principi de prudència dividiria el resultat global en dues parts: el resultat repartible (resultat realitzat) i el no repartible (sorgit de les variacions patrimonials amb origen en l'aplicació de criteris de valoració que generen plusvàlues no realitzades).

És per això que els comptes anuals incorporen l'estat de resultat global (estat d'ingressos i despeses reconeguts). El *comprehensive income* recull totes les variacions en el patrimoni net derivades de l'activitat de l'empresa i no per les transaccions amb els propietaris: els ingressos i despeses que

Aquesta coexistència entre fets o transaccions i judicis subjectius dels directius ha suposat la pèrdua de credibilitat del resultat comptable

- Resultats per distribuir vs. resultats no distribuïbles.

El concepte de resultat que comprèn tant els beneficis realitzats com els no realitzats és el que la normativa internacional anomena resultat global o total. La interpre-

procedeixen del compte de pèrdues i guanys i altres components del resultat global (ingressos i despeses que s'imputen directament a patrimoni net i es transfereixen posteriorment a resultats). Són ingressos i despeses que s'imputen a patrimoni net per valoració d'ins-

truments financers, per cobertures de fluxos d'efectiu, per diferències de conversió, per subvencions donacions i llegats rebuts o per pèrdues i guanys actuàries.

Benefici comptable i fluxos d'efectiu

La definició dels elements patrimonials (actiu, passiu i patrimoni net; despeses i ingressos), la hipòtesi bàsica del meritament (o de la data del fet), el principi de la prudència o el criteri de correlació d'ingressos i despeses, entre d'altres, omplen els estats comptables d'estimacions i prediccions: l'amortització dels actius fixos, el deteriorament, la periodificació, el valor actual de les provisions... Estimacions i previsions en mans dels elaboradors dels comptes anuals i que els òrgans d'administració fan seus en formular-los.

Aquesta coexistència entre fets o transaccions i judicis subjectius dels directius ha suposat la pèrdua de credibilitat del resultat comptable. I això en benefici d'una magnitud que es considera molt més fiable: el *cash flow* o fluxos d'efectiu. El benefici és només una opinió, però el *cash flow* és un fet, afirma el professor Pablo Fernández.³

És per això que a continuació presentem un estat comptable de síntesi que permet conciliar el que els anglosaxons anomenen la *bottom-line*, el benefici de l'exercici, amb la caixa de l'empresa: la variació de caixa. Una alternativa a l'estat de fluxos d'efectiu, que permet calcular el benefici de les operacions (BODI), els fluxos que genera l'empresa per als inversors (CFLO), el que correspon als banquers (deute més interessos) i el que correspon als accionistes.⁴ ■

Benefici comptable i fluxos d'efectiu

Benefici després d'impostos (BDI)
+ Interessos x (1-t)

= Benefici operatiu després d'impostos (BODI)
+ Amortitzacions

= Fons generats per les operacions (FGO)
± Inversió en el fons de maniobra
± Inversió en actiu no corrent

= 'Cash flow' lliure de les operacions (CFLO)
- Interessos x (1-t)
± Variació del deute financer

= 'Cash flow' lliure per als accionistes (CFLA)
± Variació del capital
- Dividends

= Variació de caixa

¹ Pereira, F., i Grandes, M.ª J. (2015). *Dirrección y contabilidad financiera*. EUNSA.

² Lev, B., i Gu, F. (2017). *El final de la contabilidad*. Profit Editorial.

³ Fernández, P. (2016). "Beneficio y flujos: el beneficio es una decisión discutible pero el 'cash flow' es un hecho". *Revista Contable*, núm. 45.

⁴ Vega, J. (2006). *La contabilidad y las finanzas*. Instituto de Empresa.

Sostenibilitat a través de la transformació digital

JOSÉ LUIS MORALES

Comissió d'Economia i Sostenibilitat i 'partner'
a Alembeks Group, SL
jlmorales@alembeks.com

Fins ara, el nostre creixement econòmic ha estat relacionat amb un augment de les emissions i amb un ús més gran dels recursos naturals: més fàbriques i més productes condueixen a més emissions i més consums de matèries primeres. Segons la [Global e-Sustainability Initiative](#), la tendència històrica assenyalava que, per cada augment de l'1% en el PIB mundial, les emissions de CO₂ han augmentat en aproximadament un 0,5% i la intensitat dels recursos utilitzats, en un 0,4%.

Les empreses han d'actuar d'una manera molt més conscient i buscar crear més impacte social i ambiental. La creació d'impacte social inclou qüestions com complir amb els drets humans i laborals, fomentar el desenvolupament econòmic i habilitar negocis inclusius. Per la seva banda, l'impacte ambiental inclou aspectes com incrementar la productivitat dels recursos, la lluita contra el canvi climàtic, minimitzar la degradació de l'ecosistema i protegir la biodiversitat.

A més, la sostenibilitat està present en l'agenda global. Els líders mundials es van comprometre a aconseguir els nous objectius mundials de l'ONU, coneguts com a [Objectius de Desenvolupament Sostenible \(ODS\)](#), per a l'any 2030. L'[Acord de París](#), fruit de la COP21, va aprovar limitar la temperatura molt per sota dels 2 °C per a finals del segle XXI.

Així, per a les empreses, fer de la sostenibilitat una part integral del seu objectiu corporatiu és una necessitat per garantir la seva supervivència a llarg termini. Les tecnologies digitals tenen

el potencial per desacoblar el creixement econòmic de l'augment de les emissions i de la creixent pressió sobre els recursos del planeta.

La sostenibilitat i les tecnologies digitals (*big data*, intel·ligència artificial, *blockchain*, *Internet of things*, *cloud computing*, impressió 3D i d'altres) es complementen entre elles per donar nova forma a les condicions del mercat en què operen les organitzacions i arriben a trans-

És previsible que, en un futur proper, els informes corporatius seran purament digitals, amb divulgació de dades confiable, precisa i dinàmica

formar indústries senceres. El *big data* permet a les empreses vincular oferta i demanda de productes i serveis. El *cloud computing* facilita la desmaterialització (*digitization*) de productes. La impressió 3D facilita la fabricació de productes biodegradables. El *blockchain* ajuda a gestionar tota la cadena de subministrament per fer un seguiment automàtic de la qualitat dels proveïdors, distribuïdors i productes finals. Les iniciatives de ciutats intel·ligents (*smart cities*) possibiliten que els proveïdors de tecnologia i de dades, i els governs municipals, explorin noves formes de col·laboració encaminades a crear ciutats sostenibles i equitatives.

Què significa el 'big data' per a la sostenibilitat?

D'entre totes les tecnologies digitals, destaca la disponibilitat de dades a l'abast de la pràctica totalitat d'empreses, però no suficientment aprofitat. Vivim en un món en el qual tot el que ens

envolta està impulsat i impactat per les dades.

De fet, s'ha definit el *big data* com el "[nou petroli](#)" i el principal impulsor de la [Quarta Revolució Industrial](#). La utilitat del *big data* radica en la seva capacitat per ajudar les empreses a comprendre i actuar sobre els impactes ambientals i socials que estan tenint les seves operacions.

A mesura que les qüestions de sostenibilitat es tornen priorità-

guladors estan responent i fan que la divulgació de les qüestions de sostenibilitat sigui obligatòria per a determinades organitzacions. El mercat d'inversió responsable està creixent ràpidament.

La indústria d'inversió està fent ús d'eines digitals d'avaluació que permeten vincular l'acompliment no financer i el financer. Per evitar que siguin els mateixos inversors els qui elaborin aquesta informació integrada d'una companyia, l'[International Integrated Reporting Council](#) va llançar el desembre del 2013 el [Marc Internacional de Reporting Integrat](#) per facilitar que les empreses puguin proporcionar [informació financera i no financera](#) a inversors en un únic informe integrat, i que també compti amb una [iniciativa tecnològica](#) per analitzar com la digitalització pot apuntalar aquesta nova tendència d'informació corporativa.

Definitivament, la digitalització marcarà el futur del *reporting* impulsant la incorporació de la descripció del model de negoci en el context de l'impacte i de la creació de valor, desenvolupant i potenciant la confiança a través d'una transparència més alta, establint i comunicant objectius extrafinanciers i generant informes de progrés més freqüents. És previsible que, en un futur proper, els informes corporatius seran purament digitals, amb divulgació de dades confiable, precisa i dinàmica.

Sens dubte, la convergència digitalització-sostenibilitat és una de les fonts més importants d'oportunitats i riscos per a les organitzacions. ■

La tendència cap a la connexió de l'acompliment financer i no financer s'està accelerant

Els grups d'interès estan cada vegada més interessats en l'impacte que poden tenir les iniciatives socials i ambientals en l'acompliment financer. Els re-

Grup de Treball d'Emprenedoria i Creació d'Empreses

Valoració de les condicions de l'entorn per emprendre a Catalunya

AMADEU IBARZ

Vicepresident del Grup de Treball d'Emprenedoria i Creació d'Empresa
emprenedoria@coleconomistes.cat

En aquest article fem un resum del treball fet pel GEM 2016 respecte a les condicions per emprendre a Catalunya.

Malgrat que han millorat respecte del 2015, els experts catalans entrevistats encara consideren que les condicions de l'entorn per emprendre són poc favorables, tal com es desprèn del fet que la majoria de les variables (9 de 12, igual que el 2015) encara han obtingut valoracions inferiors a 5. Amb tot, més de la meitat han millorat respecte de l'any anterior.

Les que han rebut una puntuació més baixa s'assemblen a les dels últims anys:

- L'educació i la formació empenedora a l'etapa escolar (3,28).

- Les polítiques públiques: empenedoria com a prioritat i suport a l'empenedoria (3,79).

- El finançament per a empenedors (3,89).

- Les polítiques públiques associades amb impostos, regulacions i burocràcia (3,93).

El fet que l'educació empenedora en l'etapa escolar es mantingui any rere any com una de les assignatures pendents palesa la necessitat de desenvolupar i potenciar accions que fomentin la cultura innovadora i empenedora en l'educació primària i secundària. A l'informe de l'any passat ja esmentàvem positivament projectes com Cultura empenedora a l'escola, de la Diputació de Barcelona, que té per objectiu fomentar la cultura empenedora i les competències bàsiques en el cicle superior de l'educació primària. En pa-

raules d'un dels experts, cal "impulsar la cultura empresarial com a creació de valor per a la societat des de l'escola primària i secundària", així com "fomentar una cultura del projecte i desenvolupament professional més que una feina per a tota la vida estable i segura, perquè no existeix". O en les d'un altre: "Desenvolupar en la formació obligatòria i la següent les competències que condueixen a l'èxit del projecte". Precisament s'emfatitza en la gestió de projectes, tant perquè el projecte és al capdavant el subjecte actiu de la innovació com d'una nova iniciativa empenedora.

Les polítiques públiques associades amb impostos, regulacions i burocràcia, que el 2015 havien

És prioritari i urgent introduir als discursos el valor de la indústria i del teixit empresarial en el marc d'una indústria moderna

obtingut la puntuació més baixa (en línia amb els resultats de l'informe *Catalonia in World Competitiveness 2014*, de l'IMD) són les que han millorat més en la valoració segurament a causa, entre altres raons, de la política fiscal expansiva.

D'altra banda, les tres que obtenen puntuacions més bones són les mateixes que els últims dos anys:

- Existència i accés a infraestructura física i de serveis, com carreteres, aeroports i altres sistemes de comunicació; cost i accés als serveis bàsics i de telecomunicacions (gas, aigua, electricitat, telèfon, Internet, etc.) (6,19).

- Existència i accés a infraestructura comercial i professional, com l'existència de proveïdors, consultors i subcontractistes; assessorament legal, laboral, comptable i fiscal; serveis financers i bancaris (5,52).

- Programes públics, com ajudes a la creació i creixement de noves empreses; parcs científics i incubadores; programes de foment a la creació i al creixement de les noves empreses (5,19).

Les normes socials i culturals (4,77) i l'educació i formació empenedora en l'etapa postescolar (4,73), com l'any passat, han rebut una valoració que s'acosta al 5. Respecte de la primera, força experts han fet referència a la necessitat de "visualitzar en la societat els casos d'èxit i d'aprenentatge (que no fracàs) d'iniciatives empenedores en moltes àrees d'activitat i de diferents nivells", així com "emfatitzar la cultura de l'esforç". Les administracions públiques són les primeres responsables a promoure-ho, però no pas les úniques. Aquesta responsabilitat recau en tots els agents socials i organitzacions públiques i privades i, especialment, en els mitjans de comunicació. Per canviar d'actituds i valors no només compta el que es fa, sinó, sobretot, el coneixement que la població adquireix sobre això, que va millorant. S'assenyala que la població detecta la difusió als mitjans de comunicació de les iniciatives empenedores ara (54%) 20 punts més que el 2010 (34%), encara que no ha influït positivament a millorar l'opinió que emprendre atorga estatus social i econòmic, que ha disminuït 16 punts aquests últims cinc anys.

De la mateixa manera que cal millorar la imatge social de l'empenesari, diversos experts han esmentat que s'hauria de fer el mateix amb la indústria, que és prioritari i urgent introduir als discursos, en el relat, el valor de la indústria i del teixit empresarial en el marc d'una economia moderna, en la qual indústria i serveis són complementaris. El fet que el Parlament de Catalunya hagi aprovat el Pacte nacional per la indústria és un pas en la línia adequada. ■

Finançament alternatiu (no bancari).

Una oportunitat per a empreses i inversors

ANTONI BISQUERT VIÑOLAS
Economista i assessor a Pensium, SL
abisquertv@economistes.cat

cien trobades entre noves empreses i inversors. En general, les rondes de finançament no superen els 500.000 euros.

● **Plataformes de finançament participatiu.** Els *crowdfunding/crowdlending*. Posen en contacte empreses i potencials inversors a través de plataformes *on-line (market place)* per invertir en el seu capital (*crowdfunding* o *crowdequity*) o per prestar fons (*crowdlending*) a canvi d'un rendiment econòmic.

Les plataformes avaluen les empreses per tal de facilitar la presa de decisió de l'inversor però no poden efectuar recomanacions. Estan regulades per la CNMV, que imposa un màxim de 5 milions d'euros per projecte i plataforma quan s'adreci a inversors acreditats (en cas de persones físiques: ingressos superiors a 50.000 euros/any o patrimoni financer superior a 100.000 euros i que sol·licitin aquesta consideració). En cas contrari, dos milions d'euros. Els inversors no acreditats no podran invertir més de 10.000 euros anuals.

Conclusió

El futur del finançament empresarial passa per reduir el crèdit bancari. Cada empresa cercarà la fórmula que més s'adeqüi a les seves necessitats i, a la vegada, s'obren nous camps per a tot tipus d'inversors privats que desitgin ampliar el ventall d'inversions amb un adequat grau de diversificació. D'altra banda, la Llei 14/2013 preveu una deducció del 20% de les aportacions de capital a empreses amb menys de tres anys de vida i capital inferior a 400.000 euros. La base màxima de deducció serà de 50.000 euros i caldrà mantenir la inversió entre 3 i 12 anys, que no podrà superar el 40% del capital social. ■

La crisi del 2008 va endurir la política de concessió de crèdit bancari posant en greus dificultats el teixit empresarial, especialment les pimes. Si a finals del 2008 se superava el bilí d'euros de crèdit a empreses, a finals del 2016 la xifra era de 0,6 bilions, i es concentrava en l'activitat immobiliària la principal reducció. En l'àmbit de la UE, el finançament bancari s'ha reduït fins al 50%, mentre que a Espanya no s'ha baixat del 75%. Als EUA i a la Xina se situa per sota d'un terç del total. No es preveu que es retorni als nivells anteriors de crèdit a causa de la normativa que imposarà la UE i pel nombre més baix d'entitats que operen actualment.

Superada la crisi, les empreses, especialment les més grans, han optat per incrementar recursos propis i per apel·lar al mercat via emissions de bons i obligacions, reduint així la seva dependència de la banca.

És rellevant analitzar l'estructura del sector empresarial espanyol. A l'inici de 2017, hi havia 3,2 milions d'empreses, de les quals només el 4,4% tenia més de deu treballadors contractats. Més de la meitat de les empreses no en tenia cap. Per tant, ens trobem un mapa clarament poblat per empreses de molt petita dimensió que les impossibilita gaudir de tot el ventall del finançament alternatiu, ja que difícilment poden accedir als mercats de capitals. Les principals alternatives al finançament bancari són les següents.

Finançament d'organismes públics (UE i nacionals)

BEI, FEI, ICO, ENISA, CDTI, COFIDES, ICF, ACCIÓ. En general, do-

nen suport a l'activitat empresarial fomentant l'emprenedoria, les exportacions i la inversió en R+D.

Mercat alternatiu de renda fixa

Dirigit a empreses grans o de dimensió mitjana en procés d'expansió que vulguin captar fons mitjançant emissions de renda fixa (pagarés, bons, obligacions) adreçades a inversors institucionals nacionals o estrangers. L'emissió mínima se situaria sobre els 20 milions d'euros. La inversió mínima és de 100.000 euros. Cal el servei d'un assessor registrat per guiar tot el procés i un ràting mínim de BB.

Mercat alternatiu borsari

Enfocat a pimes en expansió, societats de capital risc, sicavs i socimis que vulguin accedir al mercat de valors per obtenir capital. Es requereix que la suma

ment els beneficis). Només pot ser cancel·lat amb una ampliació de fons propis d'igual quantia i que no provingui d'actualització d'actius. Molt utilitzat pel capital risc i societats d'inversió de l'Administració pública.

Capital risc

Injecció de capital a una empresa per part d'una firma de capital risc a canvi d'una participació accionarial. Acostumen a tenir caràcter temporal (de tres a deu anys) i esperen obtenir rendibilitats altes en desinvertir (15-20%). Podem distingir entre:

● **'Venture capital'.** Quan s'efectua en una fase inicial de l'activitat de l'empresa.

● **'Private equity'.** Empreses ja consolidades o en creixement. En aquest apartat s'enquadren les operacions d'adquisició del capital d'una societat per part

El futur del finançament empresarial passa per reduir el crèdit bancari. Cada empresa cercarà la fórmula que més s'adeqüi a les seves necessitats

de les participacions inferiors al 5% del capital ascendeixi a dos milions d'euros. Han de contractar un assessor registrat i un proveïdor de liquiditat. Actualment, cotitzen unes 90 pimes.

Préstec participatiu

Regulat per la Llei 7/1996. Préstec concedit a una empresa que té consideració de fons propis, ja que en l'ordre de prelación de crèdits se situa després dels creditors comuns. Ha de tenir un interès fixat per l'amortització i una remuneració en funció de l'evolució de l'empresa (no necessària-

dels directius: MBO, MBI, BIMBO, LBO/LBI.

● **'Family office'.** Plataformes creades per a la gestió global de patrimonis familiars de quantia elevada. Poden invertir directament o a través de firmes d'inversió.

● **'Business angels'.** Inversors privats que prenen les seves pròpies decisions i que aporten els seus propis diners. Quan fem referència a aquest terme s'associa a invertir en *start-ups* de creació recent. Hi ha xarxes de *business angels* que propi-

Comissió d'Assessors Fiscals

Declaració de la renda 2017

RICARD VIÑA ARASA
Servei d'Assessorament Fiscal
del Col·legi d'Economistes de Catalunya
 geafbcn@economistes.cat

En plena campanya de la renda 2017 hem considerat oportú comentar les poques novetats de l'IRPF en el seu contingut respecte de l'exercici 2016, llevat d'aspectes formals.

Terminis

Els contribuents poden presentar les declaracions de la renda entre els dies 4 d'abril i 2 de juliol de 2018.

Formes de presentació

Una de les principals novetats d'aquesta campanya és l'app mòbil que l'AEAT ha posat a disposició dels usuaris, disponible per a sistemes iPhone i Android, tant a l'Apple Store com a Google Play. Amb aquesta nova eina, les declaracions senzilles es poden presentar amb un sol clic, sense necessitat de tenir un ordinador. Però, no es pot modificar la declaració per aquest sistema.

● Des del 4 d'abril s'han pogut presentar per Internet.

● Des del 10 de maig es poden presentar a través de les entitats col·laboradores.

● El 27 de juny és el darrer dia per presentar la declaració amb resultat a ingressar amb domiciliació bancària.

● El 2 de juliol és el darrer dia per presentar la declaració amb resultat a tornar, negativa i a ingressar sense domiciliació bancària.

Dades fiscals

Desapareix l'enviament de l'esborrany de la renda per via postal. Desapareix també l'enviament de l'SMS amb el número de referència. Els contribuents

poden sol·licitar les dades fiscals mitjançant el DNI electrònic, la pàgina web de l'AEAT o mitjançant el sistema de signatura amb clau d'accés, que correspon al servei RENO, per al qual cal el número de referència. Per aconseguir-lo, el contribuent ha de facilitar l'import de la casella 450 de la declaració del 2016, el NIF i, a més, la data de caduci-

Una de les principals novetats d'aquesta campanya és l'app mòbil que l'AEAT ha posat a disposició dels usuaris, disponible per a sistemes iPhone i Android

tat del DNI. Si el DNI és de caràcter permanent (data de caducitat 01/01/9999), o sigui un NIF que comenci amb les lletres K, L, M, X, I o Z, ha d'aportar un codi internacional de compte bancari espanyol (IBAN) en el qual figuri el contribuent com a titular.

Novetats en el càlcul de la renda

Assistència de professionals sanitaris a congressos. Quan tinguin la qualificació de rendiments del treball el pagament de les despeses d'assistència a congressos dels professionals sanitaris organitzats per companyies

farmacèutiques, aquests no han de tributar com a rendiments del treball en espècie a partir de l'1 de gener de 2017.

Devolucions de clàusules sòl.

Els contribuents que hagin obtingut la devolució del que hagin pagat de més per una hipoteca en què la clàusula sòl fos abusiva no s'ha de declarar com a ingrés ni tampoc per una possible indemnització que li hagin reconegut i, això, tant si ha estat acordat amb l'entitat bancària com si s'ha produït per sentència judicial o per un laude arbitral. Ara bé, si els interessos cobrats indegudament van formar part de la deducció per ad-

igual que succeïa fins ara amb la transmissió de drets de subscripció de valors no cotitzats.

Compensacions en la base de l'estalvi.

Els rendiments del capital mobiliari integrants de la base imposable de l'estalvi s'integren i es compensen exclusivament entre ells en cada període impositiu, originen així un saldo positiu o negatiu. Quan el saldo resulti negatiu es podrà compensar amb el saldo positiu dels guanys patrimonials que s'integren a la base imposable de l'estalvi, amb el límit per al 2017 del 20%.

Els guanys i pèrdues patrimonials derivats de la transmissió d'elements patrimonials s'integren i es compensen exclusivament entre ells en cada període impositiu, originen així com a resultat un saldo positiu dels rendiments del capital mobiliari amb el límit per al 2017 del 20%.

Despeses dels autònoms

ATENCIÓ. Les despeses deduïbles per subministraments domèstics quan l'autònom treballa des de casa (i així ho ha comunicat a Hisenda en la declaració censal, model 036 o 037), que va establir la Llei de reformes urgents del treballador autònom, aprovada el 2017, no són aplicables fins a l'exercici 2018. És a dir, a la declaració de la renda que es presentarà el 2019.

Tampoc les dietes de manutenció són deduïbles en la declaració de la renda del 2017.

Ara bé, pel que fa a despeses deduïbles per l'autònom que treballa a casa, durant el 2017 es poden deduir només les despeses directament relacionades amb la propietat de l'immoble com l'IBI, escombraries, comunitat de propietaris, l'amortització de l'immoble. I només en la proporció de la part de l'immoble afecte a l'activitat.

Però el 2017 no es poden deduir en cap proporció els subministraments com ara l'electricitat, la calefacció o l'aigua. ■

La responsabilitat dels administradors

RODRIGO CABEDO
*Comissió Mercantil, Concursal
i d'Experts Judicials*
rodrigo.cabedo@cabedo.com

En tercer lloc, respecte al sistema d'accions per exigir la responsabilitat dels administradors, la llei preveu tres supòsits: l'acció social, l'acció individual i la responsabilitat per deutes. L'acció social tendeix a protegir i a reintegrar el patrimoni social danyat com a conseqüència d'accions o omissions, actes o acords dels administradors; l'acció individual, per la seva banda, defensa i restaura el patrimoni individual d'aquells socis o tercers que han vist lesionats directament els seus interessos per l'actuació dels administradors.

Cada vegada amb més freqüència, i és comprensible que així sigui, es ve llegint i escoltant en tots els àmbits i fòrums relacionats amb el món de l'empresa sobre la importància per a qualsevol assessor d'empresa de conèixer amb profunditat les diferents perspectives de les obligacions de l'administrador (tributàries, mercantils, concursals, penals, mediambientals, socials, etcètera) i les responsabilitats que es puguin derivar de l'exercici del seu càrrec.

És en aquest context que el propòsit d'aquest article és sintetitzar de manera molt resumida alguns dels principals punts rellevants sobre la responsabilitat dels administradors de les societats mercantils regulats a la Llei de societats de capital (a partir d'ara, LSC).

Per fer-ho, en primer lloc, s'han de delimitar els pressupostos de la responsabilitat previstos en l'article 236 de la LSC, on s'estableix que els administradors han de respondre davant de la societat, davant dels socis i davant dels creditors socials, del dany que causin per actes o omissions contraris a la llei o als estatuts o pels realitzats incomplint els deures inherents a l'exercici del càrrec, sempre que hagi intervingut dol o culpa.

Partint de l'article esmentat, per tant, es podria resumir que, per ser acreditada la responsabilitat de l'administrador caldrà demostrar la realitat del dany o del perjudici; la culpa, la negligència o l'incompliment, i el nexa causal (prova de la relació de causalitat entre la conducta en l'administrador i el dany produït).

En segon lloc, és important conèixer l'extensió subjectiva de la responsabilitat prevista en l'article 236 de la LSC, que regula que la responsabilitat dels administradors s'estén igualment als administradors de fet. A tal fi, tindrà la consideració d'administrador de fet tant la persona que en la realitat del

zatzat l'acte lesiu respondran solidàriament, exceptuant els que provin que, sense haver intervingut en la seva adopció i execució, en desconexien l'existència. O bé, al contrari, coneixent-la, van fer tot allò convenient per evitar el dany o, almenys, es van oposar expressament a aquell.

Per acreditar la responsabilitat de l'administrador caldrà demostrar la realitat del dany o perjudici, la negligència i el nexa causal

trànsit exerceix sense títol, amb un títol nul o extingit, o amb un altre títol, les funcions pròpies d'administrador, com, en el seu cas, aquella sota les instruccions de la qual actuïn els administradors de la societat. També pot estendre's en determinats casos a l'alt directiu, a un mer apoderat o, fins i tot, a la persona física representant.

En consonància amb això anterior, cal igualment considerar el caràcter solidari de la responsabilitat (art. 237 LSC), que estableix que tots els membres de l'òrgan d'administració que hagués adoptat l'acord o realit-

Un cop fonamentat tot això anterior, cal preguntar-se sobre les causes d'exoneració de responsabilitat, tenint en compte que la presumpció de culpa col·lectiva comporta la inversió de la càrrega de la prova. Així, la defensa de l'administrador consistirà a acreditar que l'administrador desconexia l'existència de l'acte o acord lesiu (diligència deguda); que coneixent-la va fer tot allò convenient per evitar el dany (impugnació de l'acord o acte), o que, almenys, es va oposar expressament a aquell (que sense haver intervingut s'hagués oposat a l'acord).

Per la seva banda, la responsabilitat per deutes prevista en l'art. 367 de la LSC, estableix que: "Han de respondre solidàriament de les obligacions socials posteriors a l'esdeveniment de la causa legal de dissolució els administradors que incompleixin l'obligació de convocar en el termini de dos mesos la Junta General perquè adopti, si escau, l'acord de dissolució, així com els administradors que no sol·licitin la dissolució judicial o, si procedís, el concurs de la societat, en el termini de dos mesos a comptar des de la data prevista per a la celebració de la junta, quan aquesta no s'hagi constituït, o des del dia de la Junta, quan l'acord hagués estat contrari a la dissolució".

Finalment, cal tenir en compte que l'acció de responsabilitat contra els administradors, sigui social o individual, prescriu als quatre anys a comptar des del dia en què s'hagués pogut exercir, i correspon al demandat la prova de la data. En el cas de la responsabilitat per deutes, prescriu als quatre anys a comptar des de la data en què cessessin en l'exercici del càrrec, tenint en compte que, si l'acció derivada del contracte subjacent té un termini de prescripció més breu, s'aplica aquest termini també per a l'acció de responsabilitat contra l'administrador. ■

Economistes BAN

MIQUEL SACRISTÁN
Economista i director d'Economistes BAN
economistesban@coleconomistes.cat

XXVIII i XXIX Fòrums d'Inversió i 'La globalització de l'ecosistema català de 'start-ups': finançament i eines de suport'

Economistes BAN, la xarxa de *business angels* del Col·legi, celebra el XXVIII i XXIX Fòrum inversor i presenta la ponència *La globalització de l'ecosistema català de start-ups: finançament i eines de suport*.

28è i 29è Fòrums Economistes BAN

A cada fòrum es van presentar set projectes, d'un molt bon nivell i de sectors diversificats:

● **TROPIC.** *Digital native vertical brand* (DNVB) de moda per a viatgers; vesteixen el viatger *millennial*, de cap a peus.

● **DIET-CREATOR.** *Software* de nutrició en model SaaS per a professionals (nutricionistes, entrenadors personals i doctors) i fabricants d'aliments, en un model de negoci B2B i B2C.

● **AIM-SOLO – Discover your Talent.** Enfoca la carrera professional dels joves des d'un punt de vista científic aplicat a la tecnologia a través dels seus talents, capacitats i coneixements.

● **SHARGO.** És una *start-up* B2B de *same-hour delivery* a ciutats i als seus voltants, dona servei a *e-commerces* i *retailers* en l'entrega de comandes dels seus clients en una hora.

● **SHELTAIR.** Crea espais de treball privats disponibles al moment a través d'app o web. Reserva oficines al moment, pel temps que calgui, només amb el mòbil!

● **TALENTIER.** Aplicació web que permet els ocupadors contractar talent digital extraordinari de manera ràpida, àgil i eficaç grà-

cies a la combinació entre *machine learning* i la més extensa xarxa de *nethunters* independents.

● **DINBEAT.** Dispositiu *wearable* que monitora en temps real les constants bàsiques de salut, activitat i lladrec dels gossos, bàsic per a veterinaris, criadors i etòlegs.

● **KIWI HOMES.** Fabricació de tipus industrial de cases i pisos modulars, transportables.

● **MANZANING.** *Marketplace* que permet fer la compra set-

funcional probiòtica saludable de moda als EUA.

● **TWILALA.** És una app de xat gratuïta per conèixer gent i crear grups i compartir aficions.

'La globalització de l'ecosistema català de 'start-ups': finançament i eines de suport'

El ponent, Joan Romero, conseller delegat d'ACCIÓ, va destacar que "fa cinc anys era difícil ubicar Catalunya i Barcelona al mapa internacional de *start-ups*, però

Segons dades d'ACCIÓ, ja hi ha més de 1.250 start-ups identificades a Catalunya que facturem 1.100 milions d'euros i ocupen 12.000 treballadors

manal d'alimentació i frescos als mercats municipals i al comerç de proximitat, amb entrega a domicili.

● **FAROMATICS.** *Farm robotics and automation.* Robòtica intel·ligent per a la ramaderia. El ChickenBoy és el primer robot intel·ligent sospès del sostre per millorar el benestar animal i la productivitat a les granges avícoles.

● **BIOO-ARKYNE TECHNOLOGIES.** Desenvolupament de productes amb tecnologia BIOO, generació d'electricitat mitjançant la fotosíntesi de les plantes.

● **PETOONS STUDIO.** Continents *transmedia* (apps, videojocs, sèries de TV, llibres, còmics, joguines, etcètera) que aspira a ser una marca global d'entreteniment infantil basada en el joc en família.

● **KOMBUTXA.** Fabriquem i distribuïm kombutxa, la beguda

hem fet un salt molt important i avui ens situem en la cinquena posició en nombre de *start-ups* a Europa". Les *start-ups* "juguen un paper fonamental en la creació de nous models de negoci i la capacitat de transformar empreses tradicionals, "són un element crucial per a la competitivitat dels països del futur" i "comptar amb un ecosistema de *start-ups* potent serà la clau d'aquest futur". Segons dades d'ACCIÓ, actualment ja hi ha més de 1.250 *start-ups* identificades a Catalunya que facturem 1.100 milions d'euros i ocupen 12.000 treballadors de manera agregada, amb una forta capacitat d'atracció de talent internacional (un 23% dels treballadors i un 14% dels fundadors de *start-ups* a Catalunya són estrangers).

Pel que fa als reptes de futur, Joan Romero va apuntar cinc reptes:

1. La necessitat d'augmentar l'ecosistema amb més *start-ups*.

2. Incrementar el nombre d'èxits (sortides).

3. Més interconnexió de tot l'ecosistema amb altres ciutats i altres països.

4. Interconnectar-lo més a escala internacional.

5. Continuar dinamitzant-lo amb tots els actors, *start-ups* i inversors i incorporant al teixit industrial, en aquest sentit va apuntar el paper del *corporate venturing* per impulsar que les empreses més tradicionals coneguin les *start-ups* catalanes i comencin a desenvolupar projectes amb ells.

Amb referència al finançament, el conseller delegat d'ACCIÓ va assegurar que cal incidir en les fases inicials i en les fases més madures i va fer referència als instruments que l'Administració posa a disposició de la demanda, *start-ups*, i també per als inversors i va fer referència al nou [Recomanador de finançament alternatiu](#) que han posat en marxa recentment i que es pot consultar al web d'ACCIÓ i també al web del CEC-Economistes BAN.

Va concloure la conferència indicant-nos que ens hem de preparar perquè els projectes que ens vindran a futur seran molt diferents, hem de tenir la mentalitat molt oberta, tenim molts reptes, però "les oportunitats que ens vindran seran molt grans".

Es pot consultar la presentació al web del CEC: [EconomistesBAN-notícies-XXIXFòrum](#). Si esteu interessats en algun dels projectes, a ampliar informació i a contactar amb els emprenedors, o bé a incorporar-vos a la xarxa Economistes BAN, escriviu a economistesban@coleconomistes.cat. ■

Barcelona, 'smart cities' i turisme. Els falsos dilemes de la ciutat

ANTONI VIVES I TOMÀS

*'Chairman' de City Transformation Agency (CTA).
Membre de la Comissió d'Economia del Turisme
antoni.vives@ctabarcelona.com*

de Barcelona entre els anys 2011 i 2015, esdevingut estàndard global. En paraules d'Eduard Martín, degà del Col·legi d'Enginyers en Informàtica de Catalunya, l'ecosistema *smart* és clau en el desenvolupament de serveis intel·ligents que trenquin el paradigma dels organigrames clàssics. La digitalització ho permet, combinant seguretat i il·luminació; consum de gas i electricitat amb la propietat de la llar; consum d'aigua i necessitat del verd urbà; l'edat amb l'activitat física, dades socioeconòmiques i espai públic; l'ús del transport públic amb l'edat, el moviment quotidià i l'índex de victimització... Fent servir les dades per dissenyar places i carrers, i per preveure'n l'evolució. L'ús de noves tecnologies ha de servir per desxifrar els misteris de la ciutat. Això és el que fa el City-OS, en el cor de les *smart cities*. Perquè en realitat sabem molt poc sobre com vivim, i és lògic, perquè la complexitat d'una ciutat augmenta exponencialment. Tenir la informació adequada disponible és essencial per planificar una ciutat equitativa. Ens calen diagnòstics correctes, utilitzant dades precises i arribant a conclusions pràctiques i prudentes, alliberant-nos de prejudicis. No cal dir que la banalització del debat en els entorns del turisme ha estat negatiu per a Barcelona. Identificar la concentració excessiva i perjudicial d'habitatges d'ús turístic a l'entorn de la Sagrada Família o a la Barceloneta, per posar un exemple, ha de ser un incentiu per buscar solucions amb i per a la ciutat, amb els propietaris dels pisos i les plataformes de gestió de les bosses de pisos. Les campanyes publicitàries no són la solució. Ni desbarrar contra els turistes (caldrà preguntar als responsables reals de les campanyes *Tourists go home* quina alternativa ofereixen al 12% del PIB català). La resposta passa per cercar solucions que potenciïn la vida ciutadana i que contribueixin al manteniment de l'atractiu turístic. Si ho fem bé, continuarem creant llocs de treball i generant benestar. ■

No llegim prou els clàssics. De fet, tenim tendència a oblidar-los, si no a desconèixer-los del tot. Si hi ha un llibre que ha explicat de manera exacta i concisa el naixement de la indústria turística als Països Catalans, i quan dic naixement vull dir gairebé identificant-ne la pedra fundacional, aquest és el llibre del doctor Damià Pons i Pons *Ideologia i cultura a la Mallorca d'entre dos segles (1886-1905)*. No és estrany que un llibre sobre ideologia i cultura parli de turisme. Com tampoc no ho seria que d'una vegada per totes comencéssim a parlar obertament de les posicions ideològiques que s'amaguen darrere dels prejudicis a l'entorn del turisme, al cap de més d'un segle. Va ser Miquel dels Sants Oliver, un altre dels nostres il·lustres oblidats, el primer a plantejar-se el perquè, el què i el com del turisme a Mallorca. La visió d'Oliver era profètica: la creació d'una indústria de viatgers (atenció a l'ús correctíssim i exactíssim del terme *indústria*) no només es tractava d'una iniciativa de dimensió econòmica, sinó que es tractava també de la creació d'un instrument de modernització de la societat, de la vida illenca en tots els seus àmbits. El turisme podia ser el mecanisme de canvi que contribuís a homologar en determinats aspectes la realitat mallorquina a les de les societats europees més avançades. Regeneració de la vida col·lectiva, modernització de la societat, activació del patrimoni cultural, homologació a les societats més avançades, formació de professionals, construcció d'equipaments, d'infraestructures... El motor de la indústria dels viatgers, sense ser l'únic ni molt menys, era intuït

com un dels més importants precisament per la seva incidència sobre molts dels aspectes que determinen la qualitat de la nostra societat, esdevinguda part essencial del producte que oferim a tot hom que ens visita.

Cal atacar amb els clàssics al cap el fals dilema entre ciutat i turisme. Atenció, després de cent anys d'indústria en coneixem prou bé les externalitats negatives. Tanmateix, turisme i ciutat

smart cities no són res més que la indústria de les ciutats posada al dia. Les ciutats són fàbriques obsolescents de viure en les quals havíem oblidat que calia aplicar criteris industrials i tecnològics a la solució de problemes complexos: salut, educació, habitatge, seguretat, cultura... qualitat de les places i dels carrers, convivència del dret al lleure i del dret al descans, captació i retenció de talent, gestió de la identitat, llocs de treball; en definitiva, concebre la

La resposta passa per cercar solucions que potenciïn la vida ciutadana i que contribueixin al manteniment de l'atractiu turístic

van cada cop més agafats de la mà. El turisme ha evolucionat i, sense deixar de cercar el sol i la platja, l'experiència complexa de la ciutat ha esdevingut el factor de competitivitat clau. Barcelona n'és el paradigma. És des d'aquesta perspectiva que les *smart cities* poden incidir favorablement en la potenciació equilibrada de la ciutat, de la vida a la ciutat, de les oportunitats que ofereix, amb una indústria que ens fa atractius i competitiu. Les

ciutat com un espai de generació d'oportunitats.

Anem al gra. El turisme inserit a la ciutat demana que la interacció entre la indústria turística i el fenomen social que és la ciutat s'integrin de manera harmònica. Les *smart cities* ens proporcionen eines fonamentals, començant pel que alguns anomenem el sistema operatiu de les ciutats, o City-OS, terme desenvolupat per l'equip d'Hàbitat Urbà de l'Ajuntament

PUBLICACIONS DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES

REVISTA ECONÒMICA DE CATALUNYA

INFORMATIU DE L'ECONOMISTA

REVISTA TÈCNICA

DOCUMENTS TÈCNICS I ALTRES PUBLICACIONS

CE Col·legi d'Economistes de Catalunya
Al servei dels professionals de l'economia i de l'empresa

BARCELONA Pl. Gal·la Placidia, 32
08006 Barcelona. Tel. 93 416 16 04
cec@coleconomistes.cat

GIRONA Joan Maragall, 44, entl. 3a
17002 Girona. Tel. 972 21 45 33
girona@coleconomistes.cat

LLEIDA Pere Cabrera, 16, 1r G
25001 Lleida. Tel. 973 21 06 33
lleida@coleconomistes.cat

TARRAGONA Rambla Nova, 58-60, 5è A
43004 Tarragona. Tel. 977 21 70 42
tarragona@coleconomistes.cat